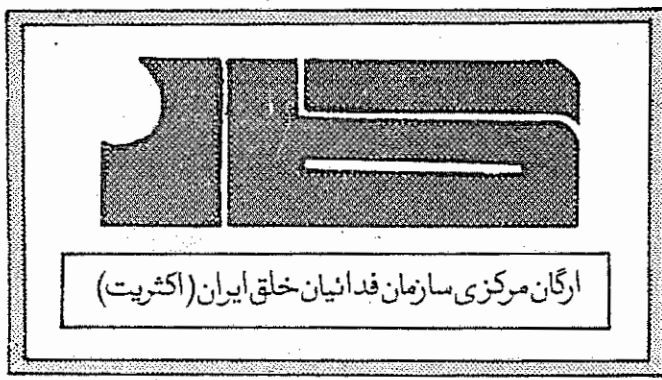

دعوت از صاحبان صنایع و تجار ایرانی مقیم آمریکا برای سرمایه گذاری در ایران

ارگان مرکزی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)

در صفحه ۲

چهارشنبه ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۷۰
۱۵ ماه مه ۱۹۹۱ - دور سوم - شماره ۶

گسترش شکنجه در کویت

علیرغم اعتراضات بین المللی، شکنجه و پیگرد فلسطینی ها و سایر شهروندان خارجی مقیم کویت روبه گسترش است.

در صفحه آخر

جمهوری اسلامی میزبان وزرای خارجه فرانسه و آلمان

گامی دیگر در راه خروج از انزوا

گسترش و یاتجدید رابطه با کشورهای منطقه، قرب و از جمله آمریکایک ضرورت است. اما نباید گذاشت که مسئله حقوق بشر در ایران قربانی منافع سیاسی و اقتصادی قرب شود!

در صفحه ۲

گنشر در تهران و باختران

* گنشر از جانب هلموت کهل، صدر اعظم آلمان، از رفسنجانی دعوت کرد که به بن سفر کند.

* وزیر خارجه آلمان بر "نقش ویژه" ایران در منطقه تاکید کرد.

* گنشر: بین دو دولت آلمان و ایران در مورد ضرورت تداوم تحریم اقتصادی علیه عراق وحدت نظر برقرار است.

در صفحه ۳

دور دوم مذاکرات کردها با دولت بغداد

در صفحه ۳

مجازات صدام حسین

یا تداوم آزار مردم عراق؟

است. برای تفضیه کودکان شیرخوار شیر خشک بچه موجود نیست. ماجراجویی صدام و سلطه جویی آمریکا و متحدینش ره به جنگ-برد و جنگ از مردم قربانی گرفت. اکنون باز مردمند که قربانی می دهند. تداوم آزار مردم عراق به بهانه مجازات صدام حسین، تداوم همان سیاست بمب باران مردم در جریان جنگ با صدام است.

آلمان در دیدار خود با مقامات جمهوری اسلامی در این زمینه با مقامات تهران مصداتی داشته است. رژیم جمهوری اسلامی نیز خواهان تداوم تحریم اقتصادی عراق است. این سیاست در درجه اول به مردم عراق آزار می رساند. در عراق توده مردم گرسنه اند و فاقد امکانات حداقل بهداشتی و درمانی اند. انواع و اقسام بیماری های مسری شیوع یافته

جان میجر نخست وزیر انگلیس اعلام کرده است که تا زمانی که صدام حسین بر سر کار است مجازات اقتصادی عراق باید ادامه یابد. وی گفت اگر شورای امنیت بخواهد تحریم اقتصادی علیه عراق را بردارد انگلیس و فرانسه به حق و متوسل خواهند شد. آمریکا در این مورد اظهار نظر رسمی نمی کند. آلمان فدرال با این نظر موافق است و گنشر وزیر خارجه

مرزهای مجاز فعالیت فرهنگی-هنری در جمهوری اسلامی

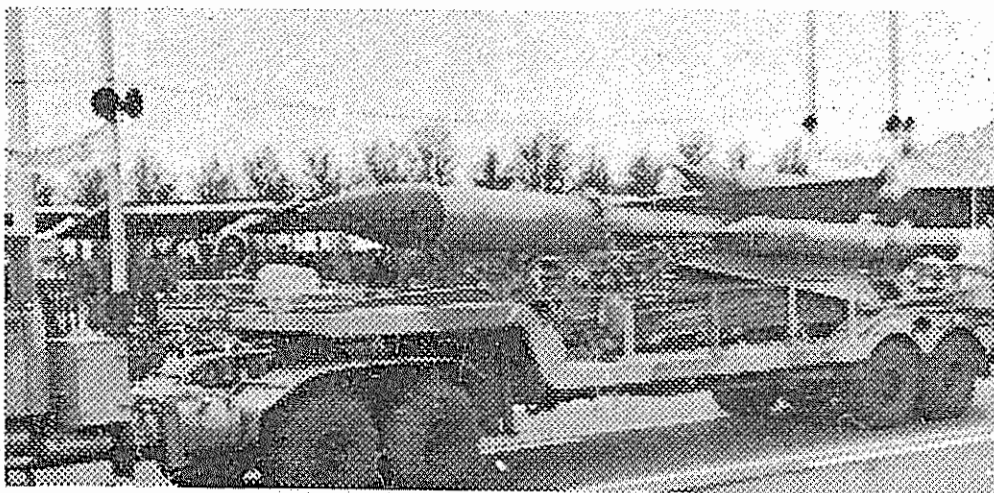
این روزها، در محافل و مطبوعات جمهوری اسلامی، مباحثه ای حاد پیرامون ضوابط مرزهای مجاز فعالیت فرهنگی و هنری جریان دارد. این بحث ها که از زمان صدور فتوای خمینی در مورد موسیقی، شطرنج و سریال های تلویزیونی، به مطبوعات رسمی راه یافته بود، طی ماه های اخیر بویژه پس از برگزاری جشنواره های هنری نجر، حدت گرفته است. آخوند جنتی، مسئول سازمان تبلیغات اسلامی به "امت حزب الله" هشدار داده است که "حرکت خرنده ای تحت نام هنر" موازین نظام را تهدید می کند.

برآمد آرام و تدریجی فعالیت های اصل هنری و فرهنگی طی سال های اخیر، به رقم تبلیغات حکومتی و فشار سانسور، عرصه را بر هنر رسمی و فرمایشی تنگ کرده و مبلغان و مجریان آن را بیش از پیش به تنگنا ننگنده است. آسیب پذیری فرایند کلیشه ها و قالب تحمیلی "هنر اسلامی"، متولیان سخت جان آن را جری تر کرده و مدافعان مغبون آن را به چاره جویی وادشته است. برخی از محافل حاکمه برآند که "تتجاه جاری انتقال افکار باید

مخاطبانیکه نیروهای جزم اندیش حزب الله نیز به نوبه خود "حدود" و حضاری در حصار فوق الذکر دارند که در آن حتی جایی برای مستبدین مختلف السلیقه مدافع نظام نیز وجود ندارد. در ستوه از یک چنین مضیقته مضامنی است که محسن مخملباف، فیلم ساز، مجدی نصیری مدیر مسئول حزب الحی کیهان را به باد انتقادی سزاوار میگرداند. "در محاکمه مطبوعاتی شما، هر سلیقه مخالفی مجرم است. مگر بتواند خلافش را ثابت کند، که آنم را می برایش متصور نیست مگر به تسلیم و فروختن آرمان و ایمان خویش به شما... اگر جامعه بسته ای که نتیجه موفقیت سلیقه تنگ نظرانه امثال شماست در جامعه ما حاکم شود، کم کم جابرای اظهار نظر از طرف دوستانی که اکنون با ایشان، فرقه ناشیستی ظاهرا موجعی در روزنامه راه انداخته اید، هم نمی ماند."

مولوی می گوید: "حقیقت آینه ای بود در دست خدا که از آسمان به زمین افتاد و شکست. هر تکه اش پیش کسی افتاد، آن را برداشت، خود را در آن دید و گمان بردجه حقیقت پیش او است. در حالیکه تکه های حقیقت پیش همگان بخش بود." ما دامی که نه فرقه حزب الله - که هنوز در جمل مرکب است - بلکه لاقول، جریانات مدعی رهایت فرسنگ و هنر، گامی جدی در جهت درک همین تمثیل ساده و ژرف، بر ندارند، سخن از تفسیر مرزهای سیاست هنری و فرهنگی رژیم، گزاره خواهد بود.

قرارداد تسلیحاتی جدید برای انباشتن زرادخانه ها!

دریافت تجهیزات جنگی معتقد کرده است. انشای خبر این معامله هنگفت یکبار دیگر ضرورت پرسش درباره سیاست تسلیحاتی و کل سیاست نظامی رژیم جمهوری اسلامی را مطرح می سازد. ضرورت تجهیز نیروی مسلح در منطقه پراشوب ها، در همین حال می تواند به آنجا بیانجامد که بافناکردن نیازهای بخش عمرانی، بی توجه به ظرفیت اقتصاد ملی ارتشی باحجم عظیم تجدیدات سازمان داده شود. عملکرد جنگ طلبانه پیشین سرکردگان رژیم، آن حساسیت را دوجندان می کند بویژه این که به بهانه ملزومات امنیتی حتی خبر انعقاد قراردادهای تسلیحاتی را نیز اعلام نمی کنند. مطالبه اعلام خریدهای تسلیحاتی، حجم و نوع و منبع آن و نحوه بازپرداخت بهای آنجا حق مردم است.

نیروهای مسلح رژیم جمهوری اسلامی در مراسمی که به مناسبت روز ارتش برگزار کردند بخشی از تجهیزات سنکین نظامی را که بازگی خریداری شده است به نمایش گذاشتند. رژیم جمهوری اسلامی سیاست تسلیحاتی خود را مخفیانه پیش می برد. مسئولین رژیم هیچ گزارشی از حجم خریدهای تسلیحاتی، انواع و منابع خرید آن در اختیار رسانه ها و مردم قرار نمی دهند. به رقم ارقام مندرج در لایحه بودجه اطلاعاتی از تناسب سرمایه ای که برای تجهیز نیروهای مسلح تخصیص یافته است با سرمایه اختصاص یافته در بخش عمرانی در دست نیست. رسانه های خارجی در هفته گذشته فاش ساخته اند دولت ایران چندی پیش قراردادی به ارزش ۲ میلیارد دلار با دولت چکسلواکی برای

شلاق افزایش قیمت ها برگرداند مردم

* افزایش قیمت ها ناشی از سیاست های اقتصادی دولت و ساختار ناهنجار اقتصادی است.

* اقشار بیشتری از جامعه بر اثر بالا رفتن قیمت ها به فقر و فلاکت کشیده می شوند.

در صفحه ۲

جمهوری اسلامی میزبان وزرای خارجه فرانسه و آلمان

گامی دیگر در راه خروج از انزوا

دو واقعه مهم در چند ماه گذشته راه تهران را به روی غرب گشود. نخست جنگ خلیج فارس و سپس آوارگی میلیون ها تن از کُردهای عراقی و هجوم انبوهی از آنان به سوی ایران. هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور اسلامی که مدتهاست تمام سیاست خارجی دولت خود را متوجه برقراری مناسبات دوستانه با کشورهای غربی (و عربی) و پایان بخشیدن به انزوا و ایستادگی در مناسبات بین المللی کرده است، توانست با اتخاذ سیاست بیطرفی در جنگ و میزبانی از یک میلیون آوار کُرده، توجه جهان خارج را بر انگیزد و نگاه غرب را نسبت به خود مهربانتر سازد. او از این دو فرصت استثنایی به خوبی بهره جست تا چهره ستیزه جو میانه روی از به یادگار مانده از دوران خمینی را به چهره های آشتی جو و میانه روی از جمهوری اسلامی بدل سازد. اینک، تهران از انزوایی که تا چند ماه پیش بدان گرفتار بود، بدر آمده است. دیپلمات ها، سیاستمداران و رهبران اقتصادی کشورهای اروپایی، یکی پس از دیگری، به ایران می آیند. اکنون دیپلمات های تهران با مقامات جمهوری اسلامی به گفتگو می نشینند که تا چندین پیش تصور حضور آنان در ایران آسان نبود. دعوت وزرای خارجه فرانسه و آلمان از رئیس حکومت اسلامی برای بازدید از این دو کشور بزرگ اروپایی را باید نقطه عطفی تازه در سیاست خارجی رژیم دانست.

تحوالات اخیر در مناسبات خارجی جمهوری اسلامی، با اکتشافی متفاوتی از سوی نیروهای سیاسی کشور همراه شده است. یک گرایش خواجانه ادامه گسیختگی و دشمنی میان جمهوری اسلامی با جامعه بین المللی است نیرومندترین مدافعین این گرایش، که رفسنجانی را تحت فشارهای شدید قرار داده اند جریانات تندرو و ایستاده به حکومت اند که مخالف تجدید رابطه با انگلیس، بویژه آمریکا و نیز برخی از کشورهای غربی هستند و آن را مافیا آلمان جای اعلام شده انقلاب اسلامی و از جمله صدور انقلاب می شناسند و جمهوری اسلامی را از این رابطه بر خیز میدانند. در طیف نیروهای اپوزیسیون، سلطنت طلبان - با انگیزه های متفاوت - غرب را از برقراری مناسبات با حکومت اسلامی منع می کنند. زیرا تجدید رابطه دولت رفسنجانی با آمریکا و اجرای سیاست های جدید آن از جمله جذب متخصصین و سرمایه داران متقیم خارج - صف اپوزیسیون سلطنت طلب خواجانه سرنگونی رژیم را دچار انشقاق و پراکندگی می کند در همین طیف باید از مجاهدین خلق نام برد که آنها نیز تجدید رابطه غرب با جمهوری اسلامی را محکوم و رد می کنند.

بخش عمده اپوزیسیون مترقی و دموکرات، اصولیت برقراری رابطه دولتی را از جمله در مورد جمهوری اسلامی می پذیرد. ما نیز موافق برقراری رابطه بین جمهوری اسلامی ایران با همه کشورهای دولت های جهان هستیم. سیاست نیروهای اپوزیسیون رژیم نباید نفعی تجدید رابطه با آمریکا و کشورهای دیگر و ادامه انزوای ایران و یا کودتاهای آنان؛ اخراج رژیم جمهوری اسلامی از سازمان ملل باشد، بلکه تاکید بر ضرورت تجدید رابطه در همین حال بیکیفری مشیارانه کیفیت ملی روابط، انشای موارد مشخص امتیاز دادن نامشغول و نقض منافع ملی باشد. همچنین خواست همه نیروهای مترقی و ملی در این رابطه باید هلنی بودن این مناسبات باشد تا امکان پایمال شدن منافع ملی در آن به حداقل برسد.

دولت های غربی در مذاکرات خود با جمهوری اسلامی از همه چیز سخن می گویند؛ گسترش مناسبات دو جانبه، وضعیت داخلی عراق، آوارگان کُرده، سیستم امنیتی منطقه و نقش جمهوری اسلامی در آن و بویژه برنامه های بازسازی دولت رفسنجانی و چگونگی سجم شدن غرب در آن در این مذاکرات و مناسبات آنچه که مورد توجه قرار نمی گیرد، دموکراسی و وضعیت حقوق بشر در ایران است. با گسترش بیشتر مناسبات سیاسی و اقتصادی چه بسا، "حقوق بشر" بیش از پیش به شعار کم رنگ و فراموش شده بدل گردد. کشورهای غربی به ویژه آمریکا، حقوق بشر را همواره به عنوان ابزاری برای تحمیل اراده خود بر کشورهای دیگر به کار برده اند. رژیم، نظیر رژیم جمهوری اسلامی، که تا چندین پیش به دلیل ستیزش با غرب با دستاویز حقوق بشر زیر فشار یکپارچه "دموکراسی های غربی" قرار داشت، مورد لطف قرار گرفته و بیم آن می رود که مساله حقوق بشر در ایران وجه معامله قرار گیرد. دولت های اروپایی (و آمریکا)، به هیچ وجه حاضر نخواهند شد، به میل خود، رعایت دموکراسی در سایر نقاط جهان را بر منافع سودجویانه خود ارجح شمارند و همواره آماده اند تا دموکراسی و حقوق بشر را تابع این منافع و یا قربانی آن سازند. تنها فشار افکار عمومی است که می تواند این سیاست را دچار تغییرات معینی سازد.

اپوزیسیون دموکرات ایران باید باتلاشی بیش از پیش افکار عمومی اروپا و آمریکا را متوجه نقض حقوق بشر و سرکوب و دموکراسی در ایران سازد و بگوید این افکار عمومی را به عامل فشار بر دولت های غربی و از طریق آنان بر جمهوری اسلامی تبدیل کند. دولت رفسنجانی برای گسترش مناسبات با غرب احتیاج دارد که چهره های دموکرات از خود نشان دهند. باید همواره ایستادگی خود را در این عرصه را وسیع افشا کرد و نیروی افکار عمومی جهان و دولت های غربی را برای اعمال فشار به حکومت اسلامی و وادار کردن آن به رعایت حقوق بشر در ایران برانگیخت. طبیعی است که صدای ما اگر متحد باشد، آهنگی رساتر خواهد داشت. از هم اکنون باید به فکر آن بود که نیروی گسترده ای را با شعار "رعایت حقوق بشر در ایران!" برای سفر رفسنجانی به کشورهای اروپایی آماده ساخت. مادر این زمینه برای هر نوع همکاری پیش قدم هستیم.

دعوت از صاحبان صنایع و تجار ایرانی مقیم آمریکا برای سرمایه گذاری در ایران!

ایرانیان فراجم میسازد. او پیشنهاد کرد نهادی نظیر اتان های بازرگانی ایران و آلمان و ایران و ایتالیا در آمریکا تشکیل شود و اداره کنندگان آن نیز صنعتگران، تجار و بازرگانان ایرانی باشد. اقدامات رژیم رفسنجانی را در مسائل اقتصادی توضیح داد و گفت: اصلاح سیستم ارزی و گام بود و دولت در نهایت قصد دارد نرخ اصلی فعلی را به یک نرخ تبدیل کند. او اضافه کرد دولت درصد تصحیح قیمت های سوبسیدی است و در عدا احتیاج بازار بودی تهران و اجازه تاسیس موسسات اعتباری و فیربانکی است. آزادسازی در تجارت خارجی را عادلانه یکی دیگر از اصلاحات دولت خواند و گفت: کلیه مقررات دست و پاگیر صادراتی تا آنجا که امکان داشته

ایرانیان فراجم میسازد. او پیشنهاد کرد نهادی نظیر اتان های بازرگانی ایران و آلمان و ایران و ایتالیا در آمریکا تشکیل شود و اداره کنندگان آن نیز صنعتگران، تجار و بازرگانان ایرانی باشد. اقدامات رژیم رفسنجانی را در مسائل اقتصادی توضیح داد و گفت: اصلاح سیستم ارزی و گام بود و دولت در نهایت قصد دارد نرخ اصلی فعلی را به یک نرخ تبدیل کند. او اضافه کرد دولت درصد تصحیح قیمت های سوبسیدی است و در عدا احتیاج بازار بودی تهران و اجازه تاسیس موسسات اعتباری و فیربانکی است. آزادسازی در تجارت خارجی را عادلانه یکی دیگر از اصلاحات دولت خواند و گفت: کلیه مقررات دست و پاگیر صادراتی تا آنجا که امکان داشته

به دعوت نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد گروه های بزرگی از صاحبان صنایع، تجار، بانکداران و اقتصاددانان ایرانی متقیم خارج از کشور در نیویورک در روزهای ۱۲ و ۱۳ اردیبهشت ماه تشکیل گردید. در این گردهمایی که به خاطر جلب سرمایه داران متقیم خارج از کشور جهت سرمایه گذاری در شرکت در فعالیت های اقتصادی برگزار شده بود، محسن نوربخش وزیر امور اقتصاد و دارایی و محمد حسین هادلی رئیس بانک مرکزی ایران شرکت داشتند.

محسن نوربخش در سخنرانی خود اعلام کرد که سیاست اقتصادی کشور بر پایه کاهش حجم فعالیت اقتصادی دولت قرار گرفته و بری سرمایه گذاری در ایران هیچ محدودیتی وجود ندارد. او ضمن یادآوری مشارکت شرکت های خارجی در فعالیت های اقتصادی ایران و سرمایه گذاری در بخش های مختلف تاکید کرد دولت از این که ایرانیان متقیم خارج کشور در این عرصه ها فعال شوند بیشتر خوشنود خواهد شد تا کار و مشارکت خارجی انجام شود. نوربخش اعلام کرد که قانون جلب و حمایت از سرمایه های خارجی هم اکنون از سوی دولت احیا و اجرا نموده شد و این امر نیز امکانات لازم را برای مشارکت

شلاق افزایش قیمت ها برگرداند مردم

گزارشگر کیهان نظرش را در مورد قیمت ها پرسیده است میگوید: "افزایش نرخ های رسمی تاثیر زیادی در گرانی دارد. قیمت بنزین از ۱۰۰ ریال به ۵۰۰ ریال میرسد عوارض اتوبان از ۱۰۰ ریال به ۲۰۰ ریال و بعد به ۵۰۰ ریال ترقی داده میشود بهای تمپر از ۵۰ ریال به ۲۰۰ ریال و نامه سفارشی از ۴۵ ریال به ۸۰ ریال و تمپر پاکت های خارجی از ۵۰ ریال به ۱۰۰ ریال ... افزایش داده میشود نرخ بلیط هواپیما بالا میرود. پول صبت تلفن از دو هزار تومان به ۱۵ هزار تومان و بعد به ۲۵ هزار تومان ترقی داده میشود و همین خودیاری زور کی به ۵۰ هزار تومان و ۱۰۰ هزار تومان افزایش می یابد" (روزنامه کیهان ۲۱ فروردین ۱۳۷۰)

و کوشید با امتیاز دادن، اعتراضات مردم را مهار نماید. شهرداری تهران نرخ کربانه تاکسی های خطی را کاهش داد. دیوان عدالت اداری افزایش تصاعدی بهای آب و برق را طی حکمی غیرقانونی اعلام نمود و اظهار کرد که سازمان های دولتی حق ندارند بدون تصویب مجلس شورا و شورای تشخیص مصلحت نرخ خدمات خود را افزایش دهند. بعلاوه دیوان عدالت اداری ۲۰ هزار تومان مالیات نقل و انتقال تلفن را که توسط وزارت اقتصاد و دارایی وضع شده بود، لغو کرد. دولت رفسنجانی افزایش خدمات دولتی را منوط به تصویب شورای عالی اقتصاد کرد.

سال جدید با افزایش روز افزون نرخ ها آغاز شده است. روزنامه ها مرتباً از بالا رفتن قیمت کالاها و خدمات خبر میدهند. دولت رفسنجانی بعد از قذفای کوتاه بار دیگر به افزایش نرخ ها روی آورده است. افزایش نرخ توسط دولت به دور جدیدی از افزایش قیمت سایر کالاها منجر شده است. دولت قبل از هید سوبسید را از بنزین برداشت و نرخ آن را الیتری ۵۰ ریال تعیین کرد. قیمت بلیط هواپیما برای مسافرت های خارج از کشور یکباره ۸ برابر افزایش یافت که بعداً شورا ایتالی اقتصاد ۴۰ درصد پایین آورد و بدنبال آن اعلام شد نرخ بلیط برای واز های داخلی افزایش خواهد یافت. نرخ کالیاس و سوبسید نفتا ۷۰ درصد بالا رفت. نرخ مکالمات تلفنی بین شهری ۲۰ درصد گران تر شد، بهای بلیط اتوبوس ها و مینی بوس های بین شهری بطور متوسط ۴۰ درصد افزایش یافت. این افزایش در تعطیلات نوروزی به ۷۰ درصد رسیده بود. وزارت پست و تلگراف و تلفن بهای اشتراک تلفن را در تهران تا ۲/۵ برابر بالا برد. به نرخ در بازار ۳۰ درصد افزوده شد.

ولی معقب نشینی دولت رفسنجانی موقتی بود چرا که سیاست های اقتصادی دولت بر پایه حذف سوبسید، بالا بردن بهای خدمات دولتی و افزایش درآمدهای دولت قرار دارد. با وجود پیش برد این سیاست و افزایش مداوم تورم، رفسنجانی و دستیاران او همواره از کاهش قیمت ها و تورم صحبت می کنند و رقم هایی را ارائه می دهند که هیچ انطباقی با واقعیت ندارند. رفسنجانی میگوید: "افزایش قابل توجه تولید واقعی و مهار رشد فزاینده نقدینگی، موجب کاهش روند رشد قیمت ها شده، بنحویکه رشد شاخص هزینه جادار شش ماهه سال ۱۳۶۹ به ۵/۱ درصد رسیده است که نسبت به رقم شش ماهه اول سال ۱۳۶۸ یعنی ۲۴/۳ حاکی از کاهش چشمگیری است" (سخنرانی رفسنجانی هنگام ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۷۰ به مجلس شورا) مولی مردم سخنان سردمداران رژیم را باور نمی کنند زیرا که در زندگی روز مره افزایش سرسام آور قیمت ها را با تمام وجود لمس می کنند. یکی از کسانی که

باید با کوبین توزیع شوند در بازار آزاد فراوانند ولی در مفازه و مراکز توزیع کالاها کوبینی نیستند. همین کارمند دولت می گوید: "کوبینی که مفازه داران اینقدر به آن بی توجهی میکنند و برایش پیشبازی ارزش قائل نیستند، نزد خریداران کوبین از آنچنان ارج و قربی برخوردار است که نپرس. کانی است نگاهی به معابر، گذرها و میادین بکنید و انبوه خریداران حریص کوبین را ببینید تا به اصل موضوع پی ببرید." (همانجا)

ولی معقب نشینی دولت رفسنجانی موقتی بود چرا که سیاست های اقتصادی دولت بر پایه حذف سوبسید، بالا بردن بهای خدمات دولتی و افزایش درآمدهای دولت قرار دارد. با وجود پیش برد این سیاست و افزایش مداوم تورم، رفسنجانی و دستیاران او همواره از کاهش قیمت ها و تورم صحبت می کنند و رقم هایی را ارائه می دهند که هیچ انطباقی با واقعیت ندارند. رفسنجانی میگوید: "افزایش قابل توجه تولید واقعی و مهار رشد فزاینده نقدینگی، موجب کاهش روند رشد قیمت ها شده، بنحویکه رشد شاخص هزینه جادار شش ماهه سال ۱۳۶۹ به ۵/۱ درصد رسیده است که نسبت به رقم شش ماهه اول سال ۱۳۶۸ یعنی ۲۴/۳ حاکی از کاهش چشمگیری است" (سخنرانی رفسنجانی هنگام ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۷۰ به مجلس شورا) مولی مردم سخنان سردمداران رژیم را باور نمی کنند زیرا که در زندگی روز مره افزایش سرسام آور قیمت ها را با تمام وجود لمس می کنند. یکی از کسانی که

که پس از آمدن به ایران ممنوع الخروج نشویم؟ عادلای جواب داد که بانک مرکزی یک سال پیش ممنوعیت خروج ۳۷ هزار نفر را که به خاطر بدهی های بانکی، تضمین شرکت ها و امضای سفته های صوری ممنوع الخروج بودند لغو کرد. سؤال دیگر این بود که با مصادره شدن ها و ملی شدن ها و هدم امنیت قضایی و اقتصادی چگونه می توان سرمایه گذاران در ایران تشویق کرد؟ عادلای جواب داد ضمانت های لازم را ولو از طریق بانک های سوئیسی برای سرمایه گذران فراهم آورد. در حالیکه کشور ما با بحران اقتصادی عمیق و دامنه داری دست و پنجه نرم می کند، عادلای همانند سایر مردم داران رژیم جمهوری اسلامی تصویر زیبا از اقتصاد ایران ارائه داد و گفت: "آران در بهترین شرایط رشد و شکوفایی اقتصادی که احتمالاً در سراسر منطقه و حتی جهان کم نظیر است و بسیاری از کارشناسان امور به این امر اذعان دارند" (کیهان - ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۷۰)

در طی جلسه دوروزه هدهای از صنعتگران و تجار ایرانی پیشنهادهایی برای آغاز فعالیت اقتصادی به مقامات ایران تسلیم کردند و در آخر جلسه پرفسور فضل الله رضا اظهار امیدواری کرد که این کار ادامه یابد. آزاد فراوانند ولی در مفازه و مراکز توزیع کالاها کوبینی نیستند. همین کارمند دولت می گوید: "کوبینی که مفازه داران اینقدر به آن بی توجهی میکنند و برایش پیشبازی ارزش قائل نیستند، نزد خریداران کوبین از آنچنان ارج و قربی برخوردار است که نپرس. کانی است نگاهی به معابر، گذرها و میادین بکنید و انبوه خریداران حریص کوبین را ببینید تا به اصل موضوع پی ببرید." (همانجا)

گنسر در تهران و باختران

به احتمال زیاد به دنبال سفر وی به فرانسه در ماه ژوئن صورت خواهد گرفت، به روابط آلمان و جمهوری اسلامی رونق و گرمی بیشتری خواهد داد.

گنسر در تهران بر "نقش ویژه" ایران در منطقه تاکید کرد. وی پس از دیدار با مقامات تهران به خبرنگاران گفت که دولت ایران آماده است روابط خود را با غرب گسترش بخشد و مناسبات نیکویی با ائتلاف ضد دولت عراق داشته باشد. وی گفت که بین دو دولت آلمان و ایران در مورد ضرورت تداوم تحریم اقتصادی عراق وحدت نظر برقرار است. یکی دیگر از مسائل مورد مذاکره در تهران موضوع گروگان‌های اروپایی اسیر در دست گروه‌های طرفدار جمهوری اسلامی در لبنان بوده است. گنسر اعلام کرده است که برای حل این مساله پیشرفت‌هایی حاصل شده است.

گنسر در تهران با نمایندگان آوارگان کرد و شیعه عراقی در ایران نیز گفتگو کرد و پس از آن به باختران سفر کرد تا از چند اردوگاه آوارگان و سربازان آلمانی‌امدادگر که در باختران یک مرکز امداد برپا کرده‌اند، بازدید

مانس دبیرش گنسر وزیر خارجه آلمان فدرال دارای روابط دیرینه با دولتمردان جمهوری اسلامی است. بی‌گمان هیچ سیاستمدار غربی همچون او برخوردار از روابط مستحکم با تهران نیست. اوست که روابط تهران را با غرب جوش می‌دهد و بیش از دیگر سیاستمداران غربی زبان دل دولتمردان جمهوری اسلامی را می‌نهد. وی در هفته گذشته به تهران سفر کرد و علاوه بر دیدار با ولایتی وزیر خارجه با رفسنجانی رئیس‌جمهور رژیم نیز ملاقات نمود. وی در ملاقات خود با رفسنجانی او را از جانب املوت کهل صدراعظم آلمان دعوت کرد که به بن ستر کند. رفسنجانی نیز متقابلاً کهل را به سفر به ایران دعوت کرد. در دیدار گنسر با مقامات تهران بر روی گسترش روابط اقتصادی آلمان و ایران تاکید شد. در پایان ماه ژوئن آینده کمیسیون اقتصادی ایران و آلمان با حضور یورگن موله من وزیر اقتصاد آلمان در تهران تشکیل جلسه خواهد داد و به قرار و مدارهای گنسر با ولایتی و رفسنجانی شکل مشخص خواهد بخشید. سفر رفسنجانی به آلمان که

دور دوم مذاکرات کردها با دولت بغداد

در روز دوشنبه هفته گذشته (۶ مه، ۱۶ اردیبهشت) دور دوم مذاکرات نمایندگان احزاب کردستان عراق با رژیم صدام حسین در بغداد آغاز شد. در روز چهارشنبه ۸ مه، هیات نمایندگی احزاب کرد، که این بار سرپرستی آن برعهده مسعود بارزانی رهبر حزب دمکرات کردستان عراق است، با صدام حسین دیدار کرد. از جزئیات دور دوم مذاکرات هنوز اطلاعی در دست نیست. گفته می‌شود که مسعود بارزانی در مذاکرات بر لزوم تضمین بین‌المللی خودمختاری کردها در عراق بر مبنای قرارداد ۱۹۷۰ پای‌نشرده است. دولت بغداد با این امر مخالف است. علاوه بر این هنوز بر سر کردی بودن یا عربی بودن شهر کرکوک و نحوه بهره‌برداری از منابع نفتی آن، اختلافات جدی بین احزاب کردی عراق و رژیم بعث وجود دارد. در پایان دور پیشین مذاکرات اعلام شده بود که بغداد کردی بودن شهر کرکوک را بپذیرفته و نیز قبول کرده است که بخشی از درآمد نفت کرکوک به کردستان عراق اختصاص یابد.

در روزهای ۴ و ۵ مه، از یک نقطه مرزی در استان باختران به عراق بازگشته‌اند. در دیگر نقاط مرزی نیز این پدیده چشمگیر است. در امر گزارش‌دهی از اردوگاه‌های آوارگان در ایران و ترکیه هر چه بیشتر مانع تراسی می‌شود. دولت ترکیه - که به خاطر رفتار سرکوبگرانه سربازانش با آوارگان کردهاواره مورد انتقاد رسانه‌های غربی بوده است - به ندرت اجازه گزارش‌دهی از داخل اردوگاه‌ها می‌دهد. دولت ایران نیز می‌خواهد مشکلات آوارگان کردی و ناتوانی و کوتاهی خود در کمک‌رسانی به آوارگان کرد خود را پوشیده نگه دارد و به

۱/۳ درصد کاهش تولید داشته، بدون دگرگونی پایه ای ساختار اقتصادی فیر واقعی است. در برنامه اول توسعه نظر بر این بود که رشته تولید از طریق استفاده از ظرفیت‌های بلا استفاده تامین گردد. در حالیکه دو سال از زمان شروع برنامه توسعه گذشته است. بسیاری از سرمایه‌گذاریهای بزرگ و نیمه تمام نتوانسته‌اند از مشکلات موجود خلاص شوند. این مسئله در زمینه تولیدات صنعتی برجسته‌تر است. در حالیکه بخش صنعت در دوره بلا فصل برنامه سالانه ۷/۲ درصد کاهش تولید داشته، در حال پانچسال برنامه سالانه رشدی معادل ۱۴/۲ درصد برای آن پیش‌بینی شده است. در دو سال اخیر تولیدات صنعتی با چنین نرخ بالانرفته است.

با وجود اینکه پیش‌بینی‌های دولت در زمینه تولید بر آورده نشده است، ولی سیاست حذف حمایت‌های مالی و افزایش نرخ کالاها و خدمات عملی می‌شود. این مجموعه همراه با ناهنجاری که در ساختار اقتصادی کشور وجود دارد، دست به دست هم داده و موجب افزایش شتابان قیمت‌ها می‌گردند و بیک مسئله حاد در زندگی مردم تبدیل می‌شود. دولت رفسنجانی با وجود حاد بودن مسئله گرانی، بر ادامه سیاست‌های خود اصرار می‌ورزد. همه ای از نمایندگان مجلس شورای اطرحدی را به مجلس ارائه دادند که به موجب آن دولت حق افزایش قیمت کالاها و خدمات را ندارد. نوریات این طرح به تصویب نمایندگان نرسید.

تداوم سیاست‌های دولت در زمینه قیمت‌ها برای مردم قابل تحمل نیست. آنها و سبباً افزایش قیمت‌ها ناراضی هستند. پائیز و زمستان سال گذشته ناراضیتی ها به برخی حرکات اعتراضی انجامید. اگر دولت هم چنان قیمت‌ها را افزایش دهد، ناراضیتی مردم سرانجام نمود بارزتری پیدا خواهد کرد و اعتراضات دامنه گسترده تری پیدا خواهند نمود.

شلاق افزایش

تأمین نیازهای روزمره مجبور میشوند مایملک خود را بفروشند و این فروش هر روز اقلام و اقلام بیشتری را در بر میگیرد. افزایش شتابان قیمت‌ها هر روز کالای دیگری را از دسترس اقلام کم درآمد جامعه خارج میکند. امید به برخورداری از امکانات فعلی در آینده برای تشر و سبباً از مردم روز بروز بیشتر رنگ می‌بازد.

افزایش مداوم قیمت‌ها علاوه بر مشکلات زیادی که برای مردم ایجاد میکند، موجب تشدید شکاف طبقاتی میان بالایی‌ها و پائینی‌ها می‌گردد. کم درآمد‌ها و حقوق بگیرها که اکثریت جامعه ما را تشکیل میدهند روز بروز از داشتن امکانات مختلف محروم میشوند و در عوض صاحبان سرمایه‌های کلان به قیمت محرومیت اقلام وسیع مردم به امکانات بیشتر و گسترده تری دست می‌یابند. در کنار زندگی پر زرق و برق و هزینه‌های سرسام‌آور که نصیب عده‌ای محدود از جامعه میشود، مردم با دردها و آلام بیشمار زندگی طاقت فرسایی را می‌گذرانند. تمام آمارها این واقعیت را نشان میدهند. ۴۰٪ از افراد جامعه تنها ۲/۹ درصد کل درآمد را به دست می‌آورند و ۴۰٪ دیگر در دست درآمد متوسط دارند ۲۲/۱ درصد درآمد‌ها را صاحب میشوند و ۲۰ درصد جامعه ۷۵ درصد درآمد‌ها را به خود اختصاص میدهند. سخنان مردم گویای وضع آنهاست: "دیگر واقعا طاقت و تحمل طبقه محروم و مستضعف هم حد و اندازه ای دارد و بیشتر از این نمیتواند شاهد این تضاد فاحش طبقاتی باشد که در هیچ دوره‌ای از تاریخ ایران سابقه نداشته است و در حالی که ما بقول معروف رویمان را با سیلی سرخ نگاه میداریم و بچه هایمان را با

برای کوهستانیان دور

بآن سرزنم
و نقطه ای نیست که هر شامگاه
و عده گاهش نکنم.
کودک گریان شمارا
من آرام میکنم
و مریض بیخوابتان را
من دلداری میدهم
شما به رقص می‌آغازید،
"چوپی" را من میگردانم
به هزایم نشینید
من، پیش از مرده شما می‌میرم.
*
آی کوهستانیان دور!
آنگونه که آتش کسی را در خود میگیرد،
هر چه دور تر میروم،
سرکش ترید، بزرگترید، نزدیکترید.
*
آنها،
خانه‌ای نیست که هر سحرگاه

شعری از شاعر کرد "عبداله پشوی"
ترجمه امین
از کتاب: "شبی نیست که در خوابتان نبینم"

کانالهای ارتباطی آمریکا کدامند؟

روزنامه اطلاعات در شماره دوم اردیبهشت ماه مصاحبه بلندی از هاشمی رفسنجانی رئیس‌جمهور را به چاپ رسانده که در آن وی برخی از نکات سیاست داخلی و خارجی رژیم جمهوری اسلامی را تشریح کرده است. رفسنجانی کانال‌های ارتباط دولتی ایران و آمریکا برای بررسی و حل مسائل فیما بین را چنین برشمرد:

- ۱- از طریق سفارت سویس در تهران. وی گفت: آمریکایی‌ها اگر پیشامی و حرفی دارند از طریق سفارت سویس به وزارت خارجه مامی‌رسانند.
- ۲- از طریق ترکیه و کشورهای از این قبیل به گفته رفسنجانی در مباحثه پیرامون موضع ایران در جنگ خلیج فارس از این کانال‌ها ارتباط برقرار شد.
- ۳- مواردی از قبیل مک‌فارلین. برای تبادل نظر حول مسئله گروگان‌ها از این کانال‌ها استفاده شده است.
- ۴- دادگاه لاهه. رفسنجانی اعلام داشت که در لاهه در تماس طرفین ایرانی و آمریکایی علاوه بر مسائل حقوقی مطروحه در دادگاه، دیگر مسائل مربوط به مناسبات دو جانبه نیز طرح و بررسی می‌شوند.

در این گفتگو رفسنجانی خطاب به آمریکادخواست کرد با استرداد پول‌های ایران که غیرقانونی و بناحق بلوکه شده است تغییر مشی عملی خود را آشکار سازد. رئیس‌جمهور رژیم جمهوری اسلامی در این مصاحبه پیرامون طرح ۲+۶ مورد پرسش قرار گرفت. طرح ۲+۶ همان پیمان

امنیت منطقه‌ای است که عکس‌شور عضو شورای همکاری خلیج (عربستان، کویت، امارات متحده عربی، قطر، بحرین و عمان) با دو کشور عربی دیگر یعنی مصر و سوریه منعقد کرده‌اند. طرح ۱+۶ طرح پیمانی است که باید میان عکس‌شور عضو شورای همکاری خلیج با ایران بسته شود. رفسنجانی در بررسی این مسئله گفت حاصل مذاکراتی که تاکنون صورت گرفته، برای انعقاد پیمان ۱+۶ کافی نیست و محتمل‌ترین بیانیه یا تفاهم‌نامه سیاسی خواهد انجامید. اما در شرایط مساعدتر و در نتیجه همکاری و رفتار خوب فیما بین می‌تواند چنین پیمانی صورت واقع به خود بگیرد.

درباره سیاست داخلی رفسنجانی مدعی شد: "تجایی که می‌خواهند در محدوده قانون اساسی و توانین کشور فعالیت سیاسی یا فعالیت فرهنگی و انتشاراتی و هنری و امثال آن داشته باشند" آزادند ولی باید آمادگی مواجهه با "تندی‌ها و برخوردها" را داشته باشند. وی در ادامه این ادعا افزود این "تندی‌ها" نه از جانب ارگان‌های دولتی که از جانب کسانی می‌تواندس بزند که "به شکل گروهای فشار عمل می‌کنند... این هم ربطی به حکومت ندارد".

در مصاحبه با روزنامه اطلاعات رفسنجانی تأیید کرد که با توجه به بهای کالاها مصرفی مردم در سطح کشور و مطابق با استانداردهای جهانی، در ایران افراد دارای درآمد ماهانه ۱۵ هزار تومان زیر خط فقر بسر می‌برند.

خوئینی‌ها:

رابطه با آمریکا بلا مورد است!

خوئینی‌ها که اکنون سمت ریاست مرکز مطالعات استراتژیک جمهوری اسلامی را بر عهده دارند بحث بر روی رابطه با آمریکا را بی‌مورد دانست. وی که در میان جمعی از دانشجویان سخن می‌گفت با چنین رابطه‌ای به شدت مخالفت کرد.

از سوی دیگر احمد خمینی در گفتگویی با روزنامه کیهان یکبار دیگر بر قراری دوباره رابطه سیاسی با آمریکا مخالفت کرد. وی هم چنین از دریافت کمک‌های آمریکا برای آوارگان کرد ابراز تاسف کرد و گفت: وقتی هواپیمای نظامی آمریکادر فرودگاه تهران به زمین نشست من شدیداً خجالت کشیدم. احمد خمینی این اقدام را مشابه دیپلماسی پینک پنک در آغاز مناسبات میان چین و آمریکا در دهه ۷۰ در دانست. وی هم چنین مسئولین رژیم را ملامت کرد که چرا دستورات خامنه‌ای را برای کشتن سربازان آمریکایی که به منطقه آمده‌اند را بلاجر گذاشته‌اند!

سخنان رفسنجانی

درباره ایرانیان مهاجر

هاشمی رفسنجانی رئیس‌جمهوری اسلامی اظهار داشت که سیاست دولت این است که زمین‌هر جت ایرانیان مهاجر را فراهم آورد. وی این سخنان را روز ۱۵ اردیبهشت ماه در تهران اظهار داشت. پیش از این نیز در جریان سفر به ترکیه در دیدار با کارکنان سفارت جمهوری اسلامی در آنکارا مطالبی مشابه این نظر را ابراز داشته بود. در سخنرانی روز ۱۵ اردیبهشت، رفسنجانی اعلام داشت که طرحی برای "هغو همومی" مهاجرین سیاسی در دست بررسی است. به گفته رفسنجانی در شرایط کنونی نیز بازگشت کسانی که بخاطر اجتناب از خدمت سربازی و یا ادامه تحصیل به طور غیر قانونی از کشور خارج شده‌اند بلا مانع است و آنها در صورت بازگشت بایبگر دمووجه نخواهند شد.

انتشار یک روزنامه تازه در تهران

روزنامه‌ای بنام "جهان اسلام" به زودی در تهران منتشر خواهد شد. سرپرستی این روزنامه را سید هادی خامنه‌ای نماینده مجلس بر عهده دارد. خبر انتشار این روزنامه از طریق اعلامیه‌ای با امضای ۲۹ تن از نمایندگان مجلس اعلام گردید. در میان این نمایندگان اسامی کسانی از قبیل سرحدی زاده، احمد فرزیزی، منتجب‌نیا، حائری زاده، رشیدیان و... دیده می‌شود.

چندی پیش نیز روزنامه سلام به مدیریت خوئینی‌ها آغاز به انتشار کرد که تاکنون چند شماره از آن به عنوان پیش‌شماره منتشر گردید. با روزنامه سلام اصغر زاده یکی دیگر از نمایندگان مجلس همکاری می‌کند.

فحاشی در مجلس شورای اسلامی

در جریان استیضاح نجفی وزیر آموزش و پرورش که در روزهای چهارم و پنجم ماه جاری صورت گرفت بدفعات مجلس متشنج شد و میان نمایندگان موافق و مخالف درگیری پدید آمد. شدیدترین درگیری در حین سخنان محمود دهبایی پدید آمد. وی که در دفاع از نجفی و دولت رفسنجانی سخن می‌گفت نمایندگان مخالف را رذل و شارلاتان نامید و گفت: مجلس جای اراذل نیست. نباید اجازه دهیم یک مشت شارلاتان هر کاری بکنند. تشنجی که در پی این فحاشی پدید آمد چنان شدید بود که رئیس مجلس مانع ادامه سخنرانی دهبایی گردید.

تکذیب خبر واگذاری منطقه ای

در قریب کشور به آلمان

روزنامه کیهان در روز ۱۰ اردیبهشت به نقل از مقامات آلمانی نوشت که دولت ایران ۱۰۰ کیلومتر مربع از مناطق قریب کشور را در اختیار آلمان گذاشته است تا این کشور از دوگاه‌هایی با گنجایش ۵۰۰ هزار نفر در آن بنا کند. نشر این خبر با واکنش وزارت کشور مواجه شد و معاون این وزارت خانه انجام چنین توافقی را تکذیب کرد.

شنبه‌ها تعطیل می‌شود؟

به گفته یکی از نمایندگان مجلس روحانی‌نیا - مسئولین طرحی را تحت بررسی قرار داده‌اند که روزهای تعطیل پایان هفته به جای پنج‌شنبه و جمعه به جمعه و شنبه تبدیل شود. نماینده مزبور پیشاپیش با چنین تغییری و نیز تغییر ساعت مخالفت کرد و آن را نتیجه کار تحصیل کرده، حامی آمریکادانست.

نمونه‌ای از فساد سرکردگان رژیم

موتعیت پدرشان... به قیمت خیلی بالا به فروش می‌رسانند. با اینکه "ایجاد صنایع در داخل و حومه شهر به طور کلی ممنوع (است)... آذری تمی‌بدون رعایت این قوانین و از طریق فشارهای گوناگونی که وارد آوردند مجوز احداث کارخانه تند... برای آتازاده خود اخذ کردند." قطعه زمینی زراعی به مساحت بیش از ۱۷ هکتار توسط آذری تمی و منسوبین قطعه‌بندی شده و به عنوان زمین مسکونی فروخته شد. نامه فرماندار قم سندی است که نشان می‌دهد دست‌اندرکاران دغفلکار رژیم باجرگیری از موتعیت حکومتی خود به چه فارتگری افسار گسیخته‌ای پرورده‌اند.

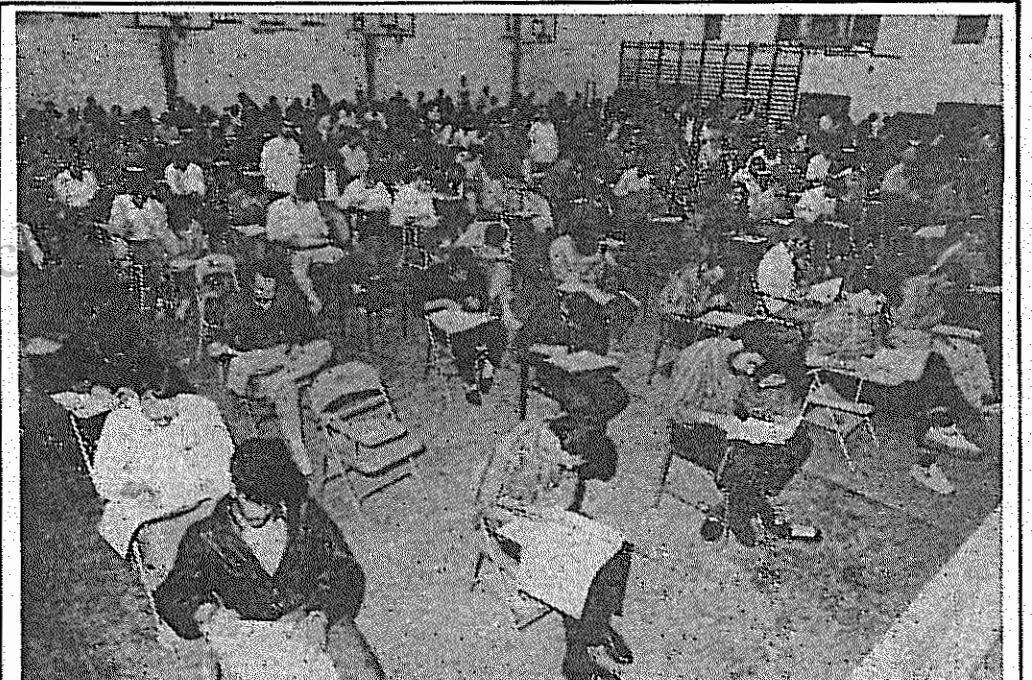
آذری تمی که اخیراً در نماز جمعه فرماندار قم را مورد حمله قرار داده بود، با واکنش انشاکرانه وی روبرو شد. خلیلیان فرماندار قم که در همین حال معاون استانداری تهران نیز هست در پاسخ به اظهارات آذری تمی نامه‌ای تنظیم کرد که در اختیار نمایندگان مجلس قرار گرفت. متن کامل این نامه را روزنامه سلام در پیش‌شماره چهارم درج کرده است. در نامه فرماندار قم بخشی از سواستفاده‌های مالی آذری تمی برملا گردید که مواردی از آن چنین است:

در منطقه‌ای از شهر که برای تاسیسات ورزشی مورد نظر بود و تاسیس بناهای مسکونی در آن ممنوع بود قطعه زمینی "توسط آتازاده ایشان... به قیمت نازل خریداری شده و با استفاده از

چند خبر کوتاه

- ناضل همدانی نماینده بهار و کبوترآهنگ که در جلسه هلتی مجلس استعفاى خود را اعلام داشته بود، در روز ۴ اردیبهشت استعفايش را پس گرفت. همدانی در اعتراض به رفتار آقای نوری وزیر کشور و کارکرد برخی از مسئولین محلی و بی‌توجهی نسبت به نماینده مجلس اعلام استعفا کرده بود.
- آتازاده وزیر نفت اعلام داشت که درآمد ارزی دولت ایران از محل فروش نفت در سال ۱۳۶۹ شانزده و نیم میلیارد دلار بود. وی گفت هدف دولت در سال جاری این است که میزان درآمد حاصله را به ۱۹ میلیارد دلار برساند.
- مقتدایی رئیس دیوان عالی کشور و یزدی رئیس توه قضاییه طی سخنان جداگانه خواستار محاکمه صدام حسین به عنوان جنایتکار جنگی شده‌اند.
- در اوایل ماه جاری واحدهای نیروی انتظامی کشور طی عملیات تازه‌ای با نفرات مسلح یک گروه

- بزرگ دیگر از قاچاقچیان مواد مخدر در بیابان‌های شرق کشور درگیر شدند. به گفته معاون نیروی انتظامی در پایان این عملیات چند روزه ۲۵ تن از قاچاقچیان کشته و زخمی شدند و ۵۰۰ کیلو مواد مخدر به آتش کشیده شد.
- مهندس علی تقی خاموشی در اولین جلسه هیات نمایندگان اتاق بازرگانی و صنایع و معادن به عنوان رئیس این اتاق انتخاب شد.
- به نوشته روزنامه سلام هلت استعفاى احمد خمینی از سمت سرپرستی حجاج ایرانی، مخالفت دولت عربستان بوده است. این خبر از سوی هاشمی رفسنجانی تکذیب شد.
- هفتگه گذشته بهای ارزهای خارجی تغییر زیادی نکرد. نرخ ارزهای عمده چنین بود: دلار ۱۳۹ تومان، لیره انگلیس ۲۳۷ تومان، مارک حدود ۸۰ تومان، فرانک ۲۳/۵ تومان و دلار شاور ۱۳۶ تومان.

در ماه جاری عظیم‌ترین آزمون در تاریخ آموزش عالی کشور برگزار شد. در روزهای پنجم و ششم اردیبهشت ماه ۸۳۰ هزار داوطلب ورود به دانشگاه در مرحله اول کنکور

تولید فولاد به سه میلیون تن رسید

به گفته وزیر معادن و فلزات حجم تولید فولاد در کشور به سه میلیون تن در سال رسیده است. بنا به پیش‌بینی تا پایان برنامه پنج سال تولید فولاد کشور باید به ۵/۵ میلیون تن افزایش یابد. وزیر معادن افزود که مجتمع فولاد مبارکه در سال جاری آغاز به کار خواهد کرد. ظرفیت این مجتمع ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن فولاد در سال است. مجتمع مبارکه، ذوب آهن گازی است که توسط تالیایی‌ها بنا می‌شود. طبق قرارداد، این کارخانه می‌بایست در سال ۱۳۶۵ راه‌اندازی می‌شد.

وزیر معادن هم چنین اعلام داشته است که تولید مس کشور در سال جاری به ۱۲۰ هزار تن خواهد رسید. تولید کنونی مس ۹۴ هزار تن می‌باشد.

تصویب کلیات طرح

ممنوعیت استعمال دخانیات

بر اساس طرحی که کلیات آن در جلسه روز هفدهم اردیبهشت در مجلس تصویب شده است، استعمال دخانیات در کلیه مجامع همومی دولتی و غیر دولتی، واحدهای تولیدی و... ممنوع خواهد شد. مطابق این طرح دولت موظف است چهار ماه پس از تصویب نهایی طرح از استخدام معتادان به دخانیات در کلیه واحدهای دولتی و وابسته به دولت کسوداری کند. در روز رای‌گیری نماینده دولت که در مجلس حضور داشت از طرح مزبور پشتیبانی به عمل آورد.

آلودگی وسیع منابع آب کشور

حدود ۷۰ درصد منابع آب سطحی و زیرزمینی کشور در معرض انواع آلودگی‌های شیمیایی و بیولوژیکی قرار دارند. این خبر را یکی از معاونین وزارت نیرو در اختیار مطبوعات گذاشت. به گفته این مقام هلت آلودگی ریزش ۱/۶ میلیارد مترکعب، فاضلاب خانگی وضعیتی به منابع آب کشور است. وی هشدار داد که هر گاه برای تصفیه آب فاضلاب‌ها اقدام عاجلی صورت نگیرد دشت آلودگی در آینده به ۵ برابر میزان کنونی خواهد رسید.

دشت آزادگان

هنوز منطقه ممنوعه است

به گفته جاسم جادری نماینده مجلس باینکه نزدیک سه سال از پایان جنگ سپری می‌شود نیمی از شهرستان دشت آزادگان منطقه ممنوعه و جنگی به حساب می‌آید و نیروهای مسلح از ورود و اسکان مهاجرین جنگی این مناطق به خانه‌هایشان ممانعت می‌کنند. دشت آزادگان سابقاً دشت میشان خوانده می‌شد و شهرهای هویزه و سوسنگرد در آن واقعند. این منطقه در همان نخستین ماه‌های جنگ در سال ۱۳۵۹ به اشغال نیروهای عراقی درآمد و شهر سوسنگرد ویران شد.

در ترکیه کردها کماکان سرکوب میشوند

نظر اتحادیه بین‌المللی حقوق بشر نباید از این اقدام نتایج غلط‌گرفت، زیرا سه ماده قانون کیفری که به موجب آن مجازات "توهین" به دولت حتی بدون توسل به تخریب کفرهای سنگین بود، تقریباً کلمه به کلمه در قانون جدیدی که "قانون ضد ترور" نام دارد تکرار شده‌اند. در این قانون، تعریف "ترور" و "تهدیه" تاحدی ناروین و نامعین است که تفسیر خودسرانه آن به راحتی امکان پذیر خواهد بود.

در ترکیه دیگر سخن گفتن به زبان کردی ممنوع نیست. اما هرگونه ترویج شنای یا کنی، گردمایی، جلسات فرهنگی، تظاهرات یا فعالیت‌های مشابه مجازات سنگین مالی و حبس بدنبال دارد. این مقررات، نقض صریح حقوق بشر است. وکلای مدافع حداقل در ۱۵ روز اول پس از دستگیری، حق ملاقات با موکلین خود را ندارند. در نتیجه، شکنجه و قتل زندانیان تسهیل می‌شود. مدت بازداشت بدون حکم، در مقررات ترکیه تعیین نشده است. برای حبس انفرادی محدودیتی نیست. محاکمه مأموران دولت که مرتکب شکنجه یا قتل شده

اتحادیه بین‌المللی حقوق بشر یا قوور شد که خواست دمکراتیزه کردن قوانین کیفری و ممنوع همومی زندانیان سیاسی از سوی دولت آنکارا هنوز برآورده نشده است. رئیس این اتحادیه از جامعه اروپا خواست کماکان برای تحقق تحولات در ترکیه بر این کشور فشار وارد کند. وی گفت به همت نمایان ترکیه به پیوستن به جامعه اروپا این جامعه می‌تواند فشار لازم را بر دولت ترکیه وارد آورد.

اخیراً ترکیه سه ماده قانون کیفری خودویک قانون موسوم به قانون ۲۹۳۲ را که برای استفاده از زبان کردی مجازات تعیین می‌کرد، لغو کرد. اما به

فرهنگنامه روز

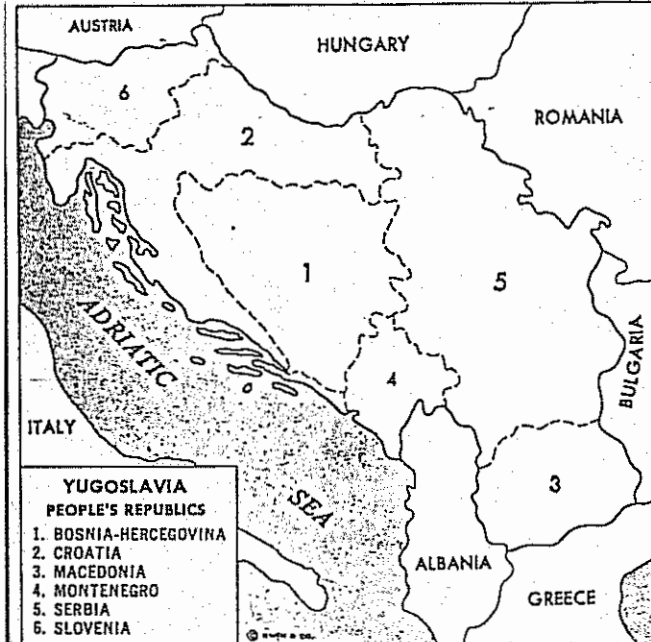
یوگسلاوی

حوادث هفته‌های اخیر در یوگسلاوی این هراس را دامن زده است که ممکن است این کشور دستخوش جنگ داخلی شده و به "لبنان" اروپا بدل گردد. برای تسهیل درک حوادث جاری در یوگسلاوی در زیر برخی اطلاعات پایه‌ای در مورد این کشور را از نظر خوانندگان می‌گذرانیم.

یوگسلاوی کشوری است در اروپای مرکزی در جنوب شرقی. این کشور از سمت غرب مجاور دریای آدریاتیک، از سمت شمال غربی مجاور ایتالیا، از سمت شمال مجاور اتریش و مجارستان، از سمت شرق مجاور رومانی و بلغارستان و از سمت جنوب مجاور یونان و آلبانی است. مساحت آن ۲۵۵۸۰۴ کیلومتر مربع و جمعیت آن (بر اساس سرشماری سال ۱۹۸۷) بالغ بر ۲۳،۴ میلیون نفر است. پایتخت یوگسلاوی بلگراد است. زبان‌های رسمی یوگسلاوی عبارتند از: صربو کرواتی، اسلووانی و مقدونی. ۴۵ درصد اهالی یوگسلاوی شهرنشین و ۵۵ درصد ساکن روستا هستند. ۲۹ درصد نیروی کار این کشور در بخش کشاورزی، ۴۰ درصد در بخش خدمات و ۳۱ درصد در بخش صنعت اشتغال دارند. ۵۰ میلیون نفر از اتباع یوگسلاوی در جستجوی کار به خارج از کشور - عمدتاً به اروپای غربی - مهاجرت کرده‌اند. یوگسلاوی دارای معادن فنی آهن، مس، ذغال سنگ، چوب، سرب و روی است. در تجارت خارجی یوگسلاوی توازن نسبی برقرار است (صادرات ۱۹۸۷: ۱۲،۶ میلیارد دلار، واردات: ۲۲،۴ میلیارد دلار). طرف‌های تجاری اصلی یوگسلاوی عبارتند از شوروی (۲۲،۷ درصد تجارت خارجی)، آلمان فدرال (۱۱،۸ درصد) و ایتالیا (۸،۵ درصد). پس از اصلاحات سال ۱۹۶۷ دولت یوگسلاوی اقتصاد این کشور را اقتصاد سوسیالیستی مکتبی بر اهرم بازار توصیف کرد. بر اساس این اصلاحات، در همه واحدهای اقتصادی کشور اصل خودگردانی به اجرا گذاشته شد. در دهه ۸۰، ۷۰ درصد شاقین در بخش سوسیالیستی کار می‌کردند. اقتصاد خصوصی بیشتر در روستاها رایج بوده است. ۸۵ درصد زمین‌های زراعی به طور خصوصی کشت و برداشت می‌شده‌اند. در دهه ۶۰ و ۷۰ یوگسلاوی دارای اقتصادی رونق‌دهنده بود. از اواخر دهه ۷۰ اقتصاد این کشور به شدت بحران زده شد. درآمد متوسط ماهانه در یوگسلاوی در سال ۱۹۸۹، برابر با ۴۰۰ مارک آلمان فدرالی بوده است. تورم سر به ۱۵۰۰ درصد می‌زده و تاکنون افزایش بیشتری یافته است. درآمد سرانه مردم در سال ۱۹۸۹ نسبت به ۱۹۷۸، ۳۰ درصد کاهش یافته و تا سطح سال ۱۹۶۷ سقوط کرده بود. این آهنگ نزولی همچنان ادامه دارد. درصد بیکاری بیش از ۲۰ درصد است و این علاوه بر پدیده "بیکاری

هریک از دو استان خودمختار ۸ نماینده) و شورای جمهوری‌ها و استان‌ها که نمایندگان آن توسط مجلس‌های تعیین می‌گردند (از هر جمهوری ۱۲ نماینده و از هر یک از دو استان خودمختار ۸ نماینده). شورای جمهوری‌ها و استان‌ها در زمینه امور اقتصادی تصمیم‌گیرنده است و مجلس فدرال در مورد دیگر مسائل مربوط به کل کشور، در راس دولت و ارتش، هیات رئیسه جمهوری قرار دارد که در آن هر جمهوری و استان خودمختار دارای یک نماینده است. ریاست هیات هیات رئیسه چرخشی است. هر سال یکی از اعضا هیات رئیسه به ترتیب از پیش‌مشخص شده ریاست آن را بر عهده می‌گیرد. از این هفته ریاست هیات بر عهده استیپ مسیچ نماینده جمهوری کرواسی خواهد بود.

از میان جمهوری‌های فنی یوگسلاوی تنها صربستان و مونته‌نگرو دارای سابقه استقلالند. این دو منطقه پس از سال‌ها مبارزه بر علیه حکومت ترک‌ها و نظامیان به ترتیب در سال‌های

خودمختار زیر تشکیل شده است: جمهوری و هزرگوین (مرکز: سارایوو)، جمعیت بر اساس آمار ۱۹۸۶: ۴،۳۵۶ میلیون نفر، مساحت: ۵۱۱۲،۹ کیلومتر مربع)، جمهوری کرواسی (مرکز: زانگرب نفر: ۴،۶۶۵ میلیون نفر، ۵۶۵۳۸ کیلومتر مربع)، جمهوری مقدونیه (مرکز: اسکوپیو، ۲،۰۴۱ میلیون نفر، ۲۵۷۱۳ کیلومتر مربع)، جمهوری مونته‌نگرو (مرکز: تیوتوگراد، ۱،۶۱۹ میلیون نفر، ۱۳۸۱۲ کیلومتر مربع)، جمهوری صربستان (مرکز: بلگراد، ۹،۶۵۶ میلیون نفر، ۸۸۳۶۱ کیلومتر مربع)، جمهوری اسلوونی (مرکز: لوبلیانا، ۱،۹۳۴ میلیون نفر، ۲۱۲۵۱ کیلومتر مربع)، استان کوسوو (مرکز: پریستینا، ۱،۸۰۴ میلیون نفر، ۱۰۸۸۶ کیلومتر مربع) و استان وویودینا (مرکز: نووی ساد، ۲،۰۴۹ میلیون نفر، ۲۱۵۰۶ کیلومتر مربع) (موقعیت این مناطق و اسامی آن‌ها در نقشه مشخص شده است). دو استان خودمختار تابع جمهوری صربستان هستند. یوگسلاوی دارای دو مجلس است: مجلس فدرال که نمایندگان آن مستقیم انتخاب می‌شوند (از هر جمهوری ۳۰ نماینده و از

درگیری‌های قومی توجیه کرده است. اما سال گذشته هنگامی که موج ناآرامی‌ها در زامبیا بالا گرفت، کائوندا اعلام کرد: "حال که مردم دلیل مرا برای ادامه سیستم تک حزبی نمی‌پذیرند، ما به سیستم حزبی روی خواهیم آورد. ولی من از هم‌اکنون برای آینده کشور گریه خواهم کرد، زیرا می‌دانم که چه پیش خواهد آمد." کائوندا تنها به خاطر استقرار دمکراسی زیر فشار مردم نیست. گردن نهادن وی به سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول در سال گذشته، که به دو برابر شدن بهای مایحتاج عمومی و مآلا اعتراضات و تظاهرات مردم انجامید، نیز یکی از عوامل بی‌اهمیتی او در نزد مردم است. زامبیا هم‌اکنون ۷/۲ میلیارد دلار بدهی خارجی دارد و چیلو در صورت پیروزی در انتخابات باید میان خواسته‌های موسسات بانکی بین‌المللی و توقعات اقتصادی مردم نوهی هماهنگی و دمسازی ایجاد کند. یکی دیگر از دشواری‌های چیلو فقط اتحاد و یکپارچگی ائتلاف "جنبش برای دموکراسی چندحزبی" نشانه‌ای از توانایی او برای فکطیکپارچگی زامبیا خواهد بود.

وابسته است از ۶۶۰ دلار در سال ۱۹۸۲ به ۴۰۰ دلار در سال گذشته تنزل یافته و میزان تورم به ۱۲۲ درصد رسیده است.

چیلو کاگزاده که از مناطق مسخیز زامبیا برخاسته با وعده بهبود اقتصاد کشور به مبارزه انتخاباتی پرداخته است. وی در آغاز دهه ۱۸۰ اتحادیه کارگری تحت رهبری خویش را برای دستیابی به خواسته‌های اقتصادی به مبارزه سختی با دولت زامبیا فراخواند. از این رو چهار ماه به زندان افتاد. با پیروزی احتمالی چیلو بر کنت کائوندا، یکی دیگر از سیاستمداران کهنه کار آفرینا که از دوره استعمار دایمی مندر کار بوده است، بکنار خواهد شد. در این صورت در هر صه سیاسی زامبیا یک تعویض نسل انجام می‌گیرد که تنها به رهبران سیاسی بلند پایه محدود نخواهد بود. چیلو نماینده طبقه کارگر جدید و اقشار میانی شهری است. کائوندا بیشتر نماینده سنی و ارزش‌های کهن آفریقاست. وی سیستم تک حزبی زامبیا را همیشه به عنوان اهرم بازدارنده

زامبیا در راه انتخابات آزاد

مردریک چیلو رهبر ۶۴ ساله "کنگره اتحادیه‌های کارگری زامبیا" از سوی اکثریت اعضای "جنبش برای دمکراسی چندحزبی" به عنوان نامزد ریاست جمهوری برگزیده شده است. "کنگره اتحادیه‌های کارگری زامبیا" ۳۰۰ هزار عضو دارد و چیلو از سال ۱۹۷۵ رهبر آن بوده است. وی می‌کوشد که با پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری به حکومت ۲۶ ساله کنت کائوندا پایان دهد.

از سال ۱۹۷۳ تاکنون در زامبیا نظام تک حزبی برقرار بوده است. اما اینک ۸/۵ میلیون جمعیت این کشور امکان آزادی‌یافتگی در انتخابات آزاد ریاست جمهوری شرکت کرده و به حزب مورد هلاقه خود رای دهند. این انتخابات قرار است که تا اوایل امسال برگزار شود. در این میان نیروهای آزادی‌یاب از شانس خوبی برخوردارند، زیرا که تحت حکومت کائوندا وضعیت اقتصادی زامبیا روز به روز بدتر شده است. در آمد سرانه در این کشور که اقتصادش به صادرات مس

موضع گیری‌ها، بلکه در "کام‌های اقتصادی و سیاسی معینی" دیده می‌شود. رئیس جمهور شوروی افزود مناسبات میان آمریکا و شوروی نباید بی‌هوده مورد اخلال قرار گیرد، "بویژه در لحظه‌ای چنین حساس" گارباچف خاطر نشان کرد مناسبات آمریکا و شوروی از هنگام آغاز پرسترویکا در سال ۱۹۸۵ برای جهان پدیده‌های مثبتی به بار آورده است که باید از آن حراست کرد، باید بدان محتوای جدید بخشید و آن را پیش برد. رئیس جمهور شوروی گفت: "اگر آنچه در پایان زاممداری دولت قبلی آمریکا و در دوره ریاست جمهوری بوش

پایان اعتصاب

اختلاف آذربایجان و ارمنستان گفت قره باغ "که در آذربایجان است" باید خود مختاری خود را باز یابد. او افزود "دستجات فیر قانونی، گروه‌های مسلح تروریست که دست به اهراب هر دو ملت می‌زنند" باید طبق فرمان سال گذشته ریاست جمهوری خلع سلاح و منحل شوند. میخائیل گارباچف در دیداری با روبرت مرداک ناشر استرالیایی نسبت به عواقب تغییر سیاست آمریکا در قبال کشورش ابراز نگرانی کرد. گارباچف گفت نشانه‌های چنین تغییری نه تنها در

آب-باد-خاک

نویسنده و کارگردان: امیر نادری
بازیگر: مجید نیرومند

فیلم در صحرایی خشک و ترک خورده، تلاش نوجوانی را پی میگیرد که خانواده اش را می جوید و در این راه گذر، مهر و دوستی، تنهایی و نیاز، تلاش برای بقا و در یک کلام: زندگی را تجربه می کند. آب-باد-خاک نمایش تلاش نوجوانی است که در برهه‌های خشکیده، در رابطه با طبیعت و آدمهایی که برای گریز از زمین بی رحمی که آب را در خود نگرفته و از آنها دریغ داشته، به هر سو روانند، عشق و نفرت، حمدلی و بیگانگی و تلاش زیستن را می آزماید. آنجا که نوجوان لقمه اندک را ذره ذره در دهان گاو گرسنه می گذارد، آنجا که قلب مجربان و مسئولش به سوی کودک بی پناه پرمی کشد، آنجا که لبخند بر لبش می نشیند از اینکه کودک را با انسان های دیگر راجی ساخته است، در آن تلاش زیبا و انسانی برای رساندن سرخ ماهی های کوچک به آب، و آنجا که جایجا زمین را برای آب میکارد، همه و همه نشانگر تمرکز اندیشه و دید "نادری" بر روی انسان، تلاش و رنج و شادی اوست!

در آن صحرای خشک و تشنه - که ما در سالن به تماشای جریان آرام و پر در زندگی در آن نشسته بودیم، تنها صدای سمج باد بود که در گوشمان می پیچید، خاک بود که چشم و دهانمان را میآورد و از آب جز در چاهی که آن نیز خیلی زود خشکید، خبری نبود. اما "نادری" انسان اش را با نیمی سازد و در واپسین لحظات که لبانمان از تشنگی خشکیده بود، او زمین را می کاود، ناامید میشود، می افتد، دوباره برمی خیزد و سرانجام در چاهی که زمانی در یاجهای بود و اینک اجساد ماجیلا لابلای شن و خاک اش ماسیده بود، نوران آب، با فریاد او در می آمیزد...

باد بود، خاک بود، انسان بود. آب بود...
و وقتی از سالن بیرون آمدیم، باد در گوشم می پیچید و خاک آلود بودم...

یادداشتی بر "نمایش فیلمهای ایرانی در آلمان" "نایی" و "وطن است!"

الف - بابک

سه تکه فیلم به رنگ چاپرچم ایران بر زمین خاکستری خط طرح های ایرانی و کار "براهیم حقیقی" بود.
ایرانی های مقیم آلمان از نمایش این فیلم ها استقبال گرمی کردند و در این میان دو فیلم: "باشو"، فریبه کوچک "از بهرام بیضایی" و "عروسی خوبان" از محسن مخملباف بیشترین بیننده را داشتند.
... و اینک چند یادداشت کوچک بر چند فیلم ارزنده:

مجموعه های از فیلم های ایرانی در شهرهای مختلف آلمان، از جمله کلن و برلین به نمایش درآمد. فیلم های: "توبوس"، روزهای انتظار، "عروسی خوبان"، "غال"، "ترنج"، "باشو"، "آب-باد-خاک"، "دل نمک"، "طلسم"، "نار و نی"، "آتسوی آتش" و "ماهی از ۲۷ مارس تا ۶ آوریل ۱۹۹۱" در سالن کوچک "فیلم بونه" برلین به زبان فارسی و زیر نویس انگلیسی نمایش داده شدند.
آفتاب این "جشنواره" که تحت عنوان "نمایش فیلم های ایرانی در آلمان" تخریه شده بود، طرحی از

صحنه ای که با "نایی" آشنای شویم، او نیز مثل هر انسان دیگری در مقابل فریبه کوچک عکس العملی کاملاً طبیعی نشان میدهد. اما طنین آن هراس و خشم و بعد، از سر مهر نان بر چوب گذاشتن و دل نگرانیهای بعدی منجمومی یگانه را در ذهنم تداعی کرد: زن، مادر، وطن! صحنه به صحنه باشو، ظریف و بادقت کار شده است. از آن هوفای جنگ و انفجار و گرما، گذار شایسته از خم کوهی شمالی و جاده خیس و بعد سکون و آرامش سحرگامی، سفر کودکی است در محدوده کشورش که اینگونه با هم شریک است!

بازی: تحسین برانگیز "عبدان عفرایان" (باشو) و "سوسن تسلیمی" (نایی) فیلم را استخواندار کرده است. و ای کاش "سوسن تسلیمی" قبل از تبعید خود از ایران، به این نتیجه می رسید که او در ایران سوسن تسلیمی است! نوع بکارگیری لحن محلی در این فیلم، رقص کاشت و دروی شالی توسط بچه ها، اشک - بوسه باشو بر ترکه ای که "نایی" او را با آن زده بود، زبان گرفتن ضجه و مویه باشو در بیماری مادر - نایی، ایستادن متر سگ پشت سر پدر بدیع است!

عبدان عفرایان - باشو

باید از صحنه زیبایی اولین ارتباط زبانی باشو کودکان یاد کرد: زبان مشترک، کشور مشترک! دست او که برای برداشتن سنگ دراز شده بود، کتاب فارسی دبستان را بر میدارد و میخواند: "ایران سرزمین ماست. ما همه فرزندان این آب و خاک هستیم!" هدف باشو و بیضایی و رای آن ایراد سبکی است که برخی نسبت به بیرحم نشان دادن روستائیان شمال، مطرح کرده اند.
گفتنی در مورد باشو زیاد است ولی من نگرانم میاذا سردبیر محترم این نشریه که به غیر از فیلم به چیزهایی دیگر هم باید بپردازد، هلاکه من و گفتنی ها رای یکجا تیچی کند! اما حرفی کوتاه با "نایی" دارم: "نایی" من ترا دور از خانه دیدم. دلم لرزید. تو، شوهرت، کودکانت و باشو، همه فریاد می زدید تا گرازا را از مزرعه برانید و من فرسنگ ها از شما دور بودم!
آی نایی جان! کاش میدانستی چه همه باشو "خانه خراب" شبها دور از "خانه خودمی خسبند"!

باشو، فریبه کوچک

نویسنده و کارگردان: بهرام بیضایی
بازیگران: سوسن تسلیمی، عبدان عفرایان
باشو را باید دید. می توان دهها تفسیر و تعبیر برای هر صحنه آن عنوان کرد. اما خوشتر آن است که آدم همان داستان ساده ای را که بیضایی برایش تعریف کرده است، بفهمد. داستان ساده ای که مناجیم حقیقی انسانی در آن نهفته است و بیضایی و ملکزاده (فیلمبردار)، نقش آفرینان توانا و مردم گیلک آن را در زمره بهترین های سینمای ایران قرار دارند.

سوسن تسلیمی - نایی (فیلم باشو...)

باشو داستان پسر بچهای جنگزده است که خانواده اش را از دست داده و کاملاً تمدنی از روستایی در گیلان سردر میآورد. باشو چنوبی در اولین برخورد با محیط و مردم تازه بهمت زده است. نان و برنج شمالی به دهانش بدمزه است، زبان آنها را نمی فهمد و خانه ها شان، لباسشان و رنگشان طور فریبی است. درست به همان فریبتی که او برای روستائیان پاکدل گیلک است! "نایی" زن گیلک او را در پناه خود می گیرد و همچون دو فرزند دیگرش از او مراقبت می کند. در اولین

دوربین مخملباف تاکنون عمدتاً در دهان نشانه گرفته است. در "عروسی خوبان" دردمک نیست. در دهایی که هر یک می توانند ستاویز کتابی و فیلمی باشند و مخملباف آنها را بجا و مناسب، نشان داده است. از رنج زنان، تا رنج جنگ، از رنج وجود محترمان تاریخ بازاریهای چهره عوض کرده، از بی پولی، بی پناهی... دوربین به یک دختر از دوای طلاق می رود و تنها در چند ثانیه و در یک کلام، نحشای قانونی (صیغه) که برای بسیاری از زنان محتاج، مهر درآمد است، زشت و دردناک نمایان می شود: زنی محجوب که کودک سه چهار ساله ای را در بقل دارد، با مردی وارد می شوند. مرد خطاب به کارمند دفتر می گوید: "کار ما و راه بنداز بریم! کارمند می پرسد: عکس سینه آوردی؟ و مرد با اعتراض و تمسخر جواب می دهد: عقد موقت که عکس سینه نمی خواد!

عروسی خوبان، فیلمی است در خور دیدن. وحیف است در اینجا از باریک بینی و ظرافت ناز مخملباف در آن همسپردازی شبانه یاد نکنیم که ناگهان ما را تماشاچیان را به پشت صحنه می برد، با این صدا که: "آقای مخملباف چکار کنیم؟ ادامه بدیم یا نه؟" چرا که گشت شبانه مانع کار آنها شده مخملباف به ما گوشزد می کند که سر صحنه و پشت صحنه، ماجرایکی است!
بسیاری به کارهای مخملباف به دلیل بدبینی فیلم و یا تاکید بر رنج و ضعف جامعه و... ایراد می گیرند. برخی دیگر معتقدند که به قول نامزد "حاجی" مخملباف فقط درد را میگوید و راه حلی ارائه نمی کند. ولی ناچار باید فکر کرد که مخملباف و یا هر فیلم ساز دیگر باید راه حل مورد نظر ما را بدهد تا فیلم اش به تمام و کمال برسد؟! اصلاً بگذار هر تماشاچی به راه حل خود برسد. همانطور که حاجی بازگشت به جبهه را انتخاب کرد. از کجا می دانید؟ شاید اگر مخملباف جای "حاجی" بود، تصمیم دیگری می گرفت؟!
عروسی خوبان، فیلمی است در خور دیدن. وحیف است در اینجا از باریک بینی و ظرافت ناز مخملباف در آن همسپردازی شبانه یاد نکنیم که ناگهان ما را تماشاچیان را به پشت صحنه می برد، با این صدا که: "آقای مخملباف چکار کنیم؟ ادامه بدیم یا نه؟" چرا که گشت شبانه مانع کار آنها شده مخملباف به ما گوشزد می کند که سر صحنه و پشت صحنه، ماجرایکی است!
بسیاری به کارهای مخملباف به دلیل بدبینی فیلم و یا تاکید بر رنج و ضعف جامعه و... ایراد می گیرند. برخی دیگر معتقدند که به قول نامزد "حاجی" مخملباف فقط درد را میگوید و راه حلی ارائه نمی کند. ولی ناچار باید فکر کرد که مخملباف و یا هر فیلم ساز دیگر باید راه حل مورد نظر ما را بدهد تا فیلم اش به تمام و کمال برسد؟! اصلاً بگذار هر تماشاچی به راه حل خود برسد. همانطور که حاجی بازگشت به جبهه را انتخاب کرد. از کجا می دانید؟ شاید اگر مخملباف جای "حاجی" بود، تصمیم دیگری می گرفت?!

چند خبر فرهنگی

● گفته این مقام این کاهش باعث افت تحصیلی، کمبود تجهیزات و وسایل کمک آموزشی در موسسات عالی آموزشی کشور شده است

● تعداد کتابخانه های عمومی کشور ۵۲۰ و تعداد کتابهای آنها ۴ میلیون و ۸۶۰ هزار جلد است. این آمار از سوی مدیر کال هیات امنای کتابخانه های عمومی کشور اعلام شده است.

● در تهران کنسرت موسیقی محمد رضا شجریان با استقبال و حضور بیش از ۱۲ هزار تن روبرو شد. حضور چنین جمعیتی در یک کنسرت موسیقی در ایران بی سابقه است. این کنسرت ماه در تالار جنتانه پارک ارم برپا شد. همراهم شجریان در این کنسرت داریوش پیر نیکان، جمشید همدلی و جمشید محبی بودند.

● چهارمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران هفته گذشته افتتاح شد. در این نمایشگاه ۱۲ هزار عنوان کتاب از سوی ناشرین داخلی و ۴۲ هزار عنوان کتاب از سوی ناشران خارجی در معرض دید باز دید کنندگان قرار گرفت. در جنب نمایشگاه کتاب امسال، غرفه ویژه فلسطین برپا شد. در این غرفه علاوه بر هر سه کتابهای فلسطینی، شب شعر شعری فلسطینی نیز برگزار گردید.

● زنگنه رئیس چهارمین نمایشگاه کتاب تهران، طی سخنانی در روز افتتاحیه نمایشگاه اظهار داشت که در سال ۱۳۶۹ تعداد ۹۰۰۰ عنوان کتاب در ایران چاپ شده که تیراژ مجموعه آن ۶۲ میلیون جلد بود. این تیراژ در قیاس با تیراژ سال ۱۳۶۸ افزایشی معادل ۱۱۴ درصد نشان می دهد.

● به گفته معاون وزیر فرهنگ و آموزش عالی هزینه سرانه هر دانشجو که در سال ۱۳۵۳ مبلغ ۱۱۱ هزار ریال بود اکنون به ۵۵ هزار ریال تنزل کرده است.

گل کارگردان: ابو الفضل جلیلی

در ندامتگاه نوجوانان، تازه واردی بنام "حامد زاده" که گویا "اوراق مضره" به همراه داشته، آمده قدم به مرحله جوانی میگذارد. در صحنه ای، عکس شاه به مامی همانند فیلم ظاهراً مربوط به قبل از انقلاب است. "غال"، گزارش تکان دهنده از شب و روز نوجوانان "بزهکار" در محلی است که ظاهراً قرار است در آنجا بازآموزی شوند!

"حامد" می بیند که چگونه این انسان های پاک و بیگناه (صد البته نه از نظر قانون!) در این محیط "بازآموزی" تحقیر می شوند، کتک می خورند، باج می دهند، مریض می شوند، دستورهای هیستریک رئیس بند را که آنها را زجر می دهد گوش می کنند و قذایان فقط نان و پیاز و سیب زمینی است. "حامد" نیز گاه باید با آنان همراه باشد و گاه با آنان بجنگد و در لابلای این همه، شاهد شادیمی کوچک باشد که استخر ندامتگاه، جان بچه ها را تازه میکند و یا به هنگام رقص با تصنیف "من به فدات شم" لبخند بر چهره ها می نشاند و نیز به هنگام آن نمایش رقص بار تقلید صدای گریه نوزاد که مجری آن خود هنوز کودکی بیش نبود! و آدم با خود فکر میکند که گال قطعاً فقط یک بیماری پوستی نیست!

فیلم ساده و بی تکلف با تصویر و پرش "حامد" در مقابل رئیس دادگاه که او را با انبوهی از مشکلات احاطه کرده، پایان می گیرد: "آقا! ماکلی آزاد می شیم؟"

عروسی خوبان

نویسنده و کارگردان: محسن مخملباف
موسیقی: بابت بیات

"حاجی" عکاسی مذهبی و معتقد به انقلاب اسلامی است که بخاطر حرفه اش به جبهه می رود و اقصیت های جبهه و خشونت جنگ و مرگ فجیع همراهمش - (ونه فقط صدای انفجار!) او را راهی بیمارستان میکند و در بخش "موجی" اما بستری می شود. پس از در مان نسبی همراه با نامزدش که از یک خانواده بازاری است، به عکاسی در شهر می پردازد و دریفا که در شهر نیز جبهه ای دیگر از فلاکت و بدبختی انسان ها میباید. "حاجی" که قلبی بزرگ دارد و از گرسنگی کودکان آنوقت نیز رنج می برد و ضجه می زند بگرسنه اند! گرسنه اند! و هر بار بادیدن هر منظره دردآوری که از مان بر باد رفته اش را به او یادآوری می کند، دچار

اتحاد شوروی در

آزمون بازار!

ترجمه: ب. کیوان

ژاک سایبر یکی از کارشناسان بسیار معروف اقتصاد شوروی اخیراً طی مصاحبه ای که ژان لویی پیرو آن را تنظیم کرده، به چند پرسش درباره شرایط گذار دشوار شوروی به اقتصاد بازار پاسخ داده است که از نظر خوانندگان میگذرد:

س- آیا پیش از جنگ اول جهانی اقتصاد بازار در روسیه وجود داشت؟

ج- بدواً مفهوم باید تعریف شود و این اصلاً آن نیست. اصطلاحی که به آسانی برای توصیف بازار به کار می‌رود، مربوط به بورس است. این اصطلاح همیقا برای نمایندگان طرز کار بازاری واقعی نارساست. هنگامی که از "اقتصاد بازار" صحبت می‌شود، هم اقتصادهای مغروض که حول و حوش مدل "بازار کم" عمل می‌کنند و هم اقتصادهایی که در آن اختصاص منابع معینی وسیعاً توسط بازار اداره می‌شود، مطرح نظر است. اقتصاد بازار در پیش از ۱۹۱۴ روسیه به مفهوم شق دوم بود. اما این بازار محدود بود. چون کارکرد پول در روستاها کم دامنه بود، بدین خاطر دولت به عنوان تهیه کننده منبع سرمایه گذاری و همچنین مصرف کننده نه تنها در سیاست اقتصادی بلکه همچنین در شیوه کار عوامل اقتصادی در صنعت و تجارت نقش مرکزی ایفا می‌کرد.

س- در فضای اقتصاد جهانی شده، می‌گویند اقتصاد شوروی "حالت محدودی" از اقتصادهای سرمایه داری است. خوب، از ۱۹۱۷ تا گارباچف اتحاد شوروی در چه چیز سرمایه داری بود؟

ج- بدواً به اقتصاد بازار و لذا بطور اساسی به تعریف اقتصادیات سرمایه داری بازگردیم. موضع تئوریک من به این عنوان محدود به ذکر اقتصادیاتی است که همزمان با سوداگری ها و کار مزدوری ارتباط دارند. در خصوص سوداگری میدانیم که تقسیم کاری وجود دارد که مستلزم مبادله میان عوامل اقتصادی است. یعنی آنجا که تولیدکننده، استفاده کننده نهایی محصول خود نیست و مبادلات نه بر پایه قواعد آئینی و مذهبی بلکه بر پایه ضرورتهای اقتصادی تعیین می‌گردد. در مورد کار مزدوری باید گفت که کار بطور اساسی نه منحصر - در خلال ضرورت استخدام عرض وجود می‌کند.

اما اقتصادیات سرمایه داری با چنین تعریفی می‌تواند آشکارا بسیار متفاوت باشد. اقتصادیات نوع شوروی، در اتحاد شوروی، چین و کشورهای شرق پس از ۴۹-۱۹۴۸ اقتصادیات کلاسی هستند که در آن روابط میان تولیدکنندگان و مصرف کنندگان در خلال یک سیستم تجاری آزاد تنظیم نشده اند بلکه وسیعاً از طریق روندهای کمک اداری در خدمت محصولات صنعتی هستند. وضعیت برای کالاهای مورد مصرف و کار کلاً متفاوت است و ما با شرایطی قریب با اوضاعی که می‌شناسیم، برخورد می‌کنیم. بنابراین، برای توصیف اقتصاد شوروی، من از فرمول اقتصاد کلاسی "فیر تجاری" استفاده می‌کنم.

پس به تاثیر واقعی مشاوران دانشگاهی قانع شده اند، پس باید آنچه می‌گویند و می‌نویسند در روند اتخاذ تصمیمات ملحوظ گردد. بدیهی است که عقاید دیگر هم در نظر گرفته می‌شود.

س- کدام عقاید؟

ج- میتوان آنها را به دو دسته تقسیم کرد: مدیران و مسئولان بخش نظامی - صنعتی. مدیران که بهترین نمونه آن شاید نیکلای ریشکف بود، کسانی هستند که آنها را بدین شکل "بوروکراتها" می‌نامند. البته، اینجا هستند که بطور مشخص اتحاد شوروی را میگردانند و میدانند که سیستم چگونه می‌چرخد. دیگران که پیرامون کمیسیون نظامی - صنعتی (و.پ.ک.) حلقه زده اند، امروز وزن مهمی در دولت دارند. اینجا نظامیان، به مفهوم غربی آن نیستند، بلکه کارشناسان

اقتصاد صنعتی هستند که در بخش نظامی صاحب مقام اند. به همین علت آنها اطلاعات زیادی پیرامون مجموع مسایل رشد تکنولوژیک دارند. آنها خود را نخبه میدانند و به "بوروکراتها" و دانشمندان با نظر تحقیر مینگرند. در حقیقت، شکل بندی اندیشه های اقتصادی دولت و گارباچف از این سه گروه سرچشمه می‌گیرد. به وضوح می‌بینیم که از تابستان ۱۹۹۰ نفوذ رجال (و.پ.ک.) فزونی یافته است. آنها هستند که گرایش فرم آمرانه را ترسیم میکنند.

شیوه درک مسایل اقتصادی در این سه گروه از سال ۱۹۸۵ همیقا تحول یافته است. امرور نیکلای پترافک همان لحن و برداشت ۱۹۸۷ یا ۱۹۸۸ را ندارد. بجمان ترتیب که نمایندگان دستگاه اداری و بخش نظامی - صنعتی تحول یافته اند. با وجود این، شخصیت‌های این دو جریان را خیلی کم می‌شناسیم و برای ارزیابی تحول در آنها با دشواری‌های زیادی روبرویم.

س- پس خط مشی رهبری فرم اقتصادی چه بوده است؟

ج- در ۱۹۸۵ اندیشه متمایز عام این بود که فرم روندی نسبتاً ساده است که می‌تواند بر پایه تدابیر اداری و شوک جدید سرمایه گذاری به گردش آید. این همان چیزی است که نیکلای ریشکف آن را "شتاب بخشی" یا "اسکورویید" نام داده است. در ۱۹۸۷-۱۹۸۸ توقف یافتیم که این روش به بن بست می‌رسد. تنها در ۱۹۹۰ بود که این اندیشه پذیرفته شد که گذار قطعی به عملکردهای بازار یعنی متداول کردن عملکردهای تجاری وسیعاً ضرورت دارد. اما حتی پترافک یا شلف هم نتایج این استدلال مخصوصاً اهمیت پدیده های مالی و پولی را به عنوان پیش شرط جاری ساختن مکانیسم های بازار در اتحاد شوروی در نظر نگرفتند. امروز آنها مسایل پولی را در خط مقدم قرار داده اند. همیقه من، مفهوم آن این است که والنتین پاولوف وزیر پیشین دارایی از آن جهت جانشین نیکلای ریشکف گردید که به وضوح فرم پولی و مالی را در اولویت کار دولت خود قرار دهد.

س- نهایتاً آیا بحث میان "سوسیالیسم" و "بازار" هنوز معنادار است؟

ج- در حال حاضر، حقیقتاً چیزی در اروپای مرکزی و شرقی و اتحاد شوروی رخ نداده است. تز "سوسیالیسم بازار" فقط پوششی برای واپس ترین و محافظه کار ترین مواضع است. هملاً همه نیروهای اصلاح طلب بالیبرالی ترین تئوری های بازار روبرو شده اند. این تاسف

این نوع اقتصاد با وضعیت شوروی پیدایش نیافته است. این اقتصاد وسیعاً با شیوه سازماندهی اقتصادیات جنگی مطابقت دارد. سرمشق اصلی آن همانا اقتصاد آلمان در فاصله ۱۹۱۴ و ۱۹۱۸ است.

س- چه تراژنامه ای میتوان از گذار کنونی اتحاد شوروی به اقتصاد کلاسی نوع تجاری ارائه داد؟

ج- این تراژنامه در لحظه کنونی به فایده منفی است. نخست بخاطر این که تدابیر بسیار کمی اتخاذ شده است. برخی اقدامات بویژه ایجاد تعاونی جالفو شده است. قوانین لغو نشده اند، اما بسیاری از تعاوینجا به هدر اینک به سوداگری می‌پردازند، از فعالیت منع گردیده اند. تجاری کردن اکنون بطور اساسی موجب تغییر سمت تولید از بازار دولتی به بازار سیاه میشود. بدیهی است که این یک نوع تجاری کردن است، که البته تاثیر اقتصادی آن کم ولی از لحاظ سیاسی و اجتماعی بسیار خطرناک است.

دوم اینکه روند تجاری کردن بطور اساسی بر اثر مسایل پولی و مالی از نفس افتاده است. امروز بحران پولی شدیدی در اتحاد شوروی وجود دارد. روبل عملاً کارکردش را از حیث ذخیره ارزش از دست داده است و رفته رفته بعنوان واحد پرداخت از جانب عوامل اقتصادی پذیرفته شده است. در چنین وضعیتی متداول کردن بازار آزاد به مقیاس وسیع بقاییت خطرناک است. از آغاز ۱۹۸۹ من متقاعد شده ام که ثبات پولی کشور مرحله ای ناگزیر برای وارد کردن تمامی روندهای تجاری در اتحاد شوروی است.

س- پیرامون گارباچف طینی از مشاوران مهم اقتصادی مانند آگانگیان، بوگوموف، آبالکین، شاتالین با برنامه معروف ۵۰۰ روزه کار دیده میشوند. واقعا کی روی سیاست اقتصادی دولت‌ها اثر می‌گذارد؟

ج- من درباره این مطلب که آنها به یک اندازه "مشاوران اقتصادی" بوده اند، بحث داشتم. میان آنها برخی مخصوصاً مانند آگانگیان و بوگوموف بیشتر وظیفه ترویج برخی اندیشه ها را داشته اند، تا این که مشاور واقعی گارباچف باشند. اما درباره مخفل مشاوران اقتصادی میتوان از تعداد معدودی از افراد مانند آبالکین و شاتالین و نیز نیکلای پترافک نایب رئیس پیشین انستیتوی مرکزی اقتصاد ریاضی و تئوری اشلرف اقتصاد دادن انستیتوی اقتصاد جهانی نام برد. اینجا مشاوران به مفهوم غربی این اصطلاح اند و به مکانیسم اتخاذ تصمیم ها کمک میکنند. اما اگر شورویها از این

انگیز ولی یک واقعیت است. باید گفت که بحث اغلب به شیوه ایدئولوژیک هدایت شده است. تحلیل سرمایه داری بر مبنای تصمیم برخی تجربه های تاریخی بود و تعریف سوسیالیسم به عنوان عکس این تجربه ها از آن نتیجه گرفته شد. مثلاً مدل بریتانیایی قرن نوزدهم سر مشتی برای مارکس بود که بر پایه آن سوسیالیسم را بمتاباه دادنامه نفی سرمایه داری از آن نتیجه گرفت. به نظر من عمل کردن به این شیوه بقدر کافی خطرناک است.

اما این نباید بحث حقیقی را از دیده نماند. یعنی اینکه چگونه اثر بخشی اقتصادی، یعنی مدیریت مطلوب منابع نادر (که مسئله آلودگی آن را تشدید میکند) باب ارضاء اجابت شمار معینی از نیازها و حفظ در چه معینی برابری اجتماعی که رهبری پدیده های اجتماعی و سیاسی را با کمترین فشار ممکن سازد، آشتی داده شود.

این بحث بی معنا نیست. نخستین اندیشه، این است که هیچ ارگان دیکتاتوری و یاد مکرراتیکی وجود ندارد که قادر باشد نیازهای افراد را دقیقاً پیش بینی کند. بر این اساس روشن است که کار کردهای بازار توأم با روندهای درست و روندهای سازماندهی بازار ضرورت دارند. اما این اندیشه که برنامه ریزی قادر است به شیوه کامل در آغاز سال نیازهای مجموع عوامل اقتصادی (نه تنها نیازهای جمعیت، بلکه موسسات) را پیش بینی کند، فقط یک تیرنگ است. نه به دلایل فنی (افسانه شمارگر بزرگ) بل به دلایل اجتماعی این نیازها هرگز در تیررس داده های قبلی نیستند. آنها فقط در جریان مناسبات میان افراد بروز میکنند.

این یک واقعیت پذیرفته است که اقتصادی ترین شیوه برای به جریان انداختن اطلاعات همگرا دهای پولی است. همه اندیشه هایی که به حذف کار کردهای تجاری و پولی نظر دارند، ناگزیر به بن بست های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی میرسند. وانگهی ما در این باب نغفته ایم که چگونه از این عملکردها برای رسیدن به قواعد عدالت، ر شود بهره برداری معقول از منابع استفاده کنیم و مخصوصاً با کدام شیوه نهادهای مختلف را سازمان دهیم که دمکراسی بمثابه یک اصل ارزشی محدود نباشد و بتواند در تمامی شئون جامعه بازتاب یابد.

س- آیا اقتصاد بازار با دمکراسی سازگار است؟

ج- در حقیقت آیا میتوانیم دمکراسی را در قلمرو اقتصادی گسترش دهیم (که اشخاص خود مسئول سرنوشت شان باشند)؟ دمکراسی آنطور که ما در قوانین اساسی و سیستم سیاسی مان تعریف می‌کنیم در آستان موسسه موقوف میشود. در موسسه شجروند بودن قطع می‌گردد. چون با مقررات داخلی که تصویر قواعد سیاسی ما نیستند، اداره میشود. جامعه های دمکراتیک تا چه وقت این دوگانگی را تحمل خواهند کرد؟ دو مدل متفاوت و ناسازگار در این زمینه وجود دارد. یک مدل قواعد درونی موسسه را در مقیاس دنیای سیاسی و اجتماعی تصمیم می‌دهد و بنام اصول صلاحیت و اصول اداری دمکراسی را به شدت محدود میکند. کشورهایی چون کره جنوبی یا ژاپن بصورت یک موسسه وسیع و تصمیم یافته عمل میکنند. این اندیشه در مدل شوروی نجان بود. مدل دیگر که در حال حاضر بطور دقیق در چند موسسه در اروپای غربی دیده میشود، روند دمکراتیک را در قلمرو موسسه متداول کرده است.

حزب تحت فشار قرار داد و از آن خلع ید شده است. دولت ارمنستان اموال حزب کمونیست را مصادره کرده است.

میخائیل گارباچف طی دیدار هفته گذشته فرانسوا میتران رئیس جمهور فرانسه از شوروی متکرر وجود یادداشت محرمانه ای شد که گفته نامه کومرسانت چاپ مسکو به نقل از آن، خبر از توافق ۹ جمهوری و دولت مرکزی برای کشور خارجی تلتی کردن هر جمهوری که قرارداد اتحاد را امضا نکند، داده بود. گارباچف گفت باید همه بدانند که شوروی همانگونه که اکنون هست، به موجودیت خود ادامه خواهد داد، و "یک قدرت بزرگ بوده و خواهد بود." رئیس جمهور شوروی افزود کشتی پروسترویکاهلیرغم هوای نامساعد، نقض تجهیزات و ضعف سرنشینان، به مسیر خود ادامه می‌دهد. وی گفت: "آیا وجود اینکه خیلی ها می‌کوشند سکان را بدست بگیرند، عیناً کشتی اصولاً در دست یک ناخداست." گارباچف در مورد بقیه در صفحه ۵

استعفای اعضای حزب کمونیست شوروی از عضویت در حزب ادامه دارد. در سال ۱۹۹۰ از تعداد اعضای حزب ۱/۸ میلیون نفر کاسته شد. در سه ماهه نخست سال جاری ۵۸۷ هزار عضو حزب، صفوف آن را ترک کردند.

اما در همین حال، شمار اعضای جدید حزب روبه افزایش است. د حالی که در سال ۱۹۹۰ صد هشت هزار نفر به صفوف حزب پیوستند، در سه ماهه نخست سال ۱۹۹۱ تعداد اعضا جدید به ۴۶ هزار تن بالغ شد. رویارویی میان ارمنستان و آذربایجان بر سر منطقه قره باغ طی هفته های اخیر بار دیگر تشدید شد. اواخر فروردین ماه مطالبات دبیرکل حزب کمونیست آذربایجان بامیخائیل گارباچف در مسکو دیدار کرد و خواهان حل نهایی مسئله قره باغ گردید. بدنبال این دیدار، نیروهای ویژه وزارت کشور شوروی تحت فرماندهی ژنرال یوری شاتالین خلع سلاح شبه نظامیان ارمنی در روستاهای ارمنی نشین آذربایجان را

کل حزب کمونیست شوروی در نشست دبیران کمیته مرکزی حزب گفت کمونیست های شوروی از هزواقتب اختلافات فکری در

تشکیل فراکسیون ها و تعدید محسوس وحدت حزب "جدانگارانند". پروادا ارگان حزب روز ۱۷ اردیبهشت طی سرمقاله خود اعضای حزب را دعوت به وحدت کرد. این روزنامه هشدار داد در غیر این صورت، خطر به قدرت رسیدن مخالفان وجود دارد که می‌کوشند در دولت و جامعه قدرت انحصاری خود را برقرار کنند. پروادا می‌افزاید چنین تحولی احتمالاً به یک "دیکتاتوری واقعی" خواهد انجامید.

پروادا می‌نویسد اگر اکثریت قریب به اتفاق اعضای کمیته مرکزی در پلنوم اوایل اردیبهشت با استعفای میخائیل گارباچف مخالفت نمی‌کردند، خطر انشعاب در این پلنوم واقعی می‌بود، اما با رد کناره گیری دبیرکل، این خطر دفع شد.

پایان اعتصاب

به گزارش کومرسانت چاپ مسکو، در جریان سفر اخیر پاریس یلتسین رئیس پارلمان روسیه به منطقه کوزباس، در مورد استقلال اقتصادی بزرگترین کارخانجات ذوب آهن روسیه در نوولی پتسک و زاپادنوسیبیرسک نیز توافق حاصل شد. علاوه بر این، مجتمع بزرگ اسلحه سازی اورال ماش نیز تمایل خود را به استقلال از دولت مرکزی اعلام کرده است.

منابع ارمنی گزارش دادند ارتش شوروی چند روستای ارمنستان را مورد حمله قرار داده است. به ادعای این منابع، در حملات مزبور از تانک و طی کوپتر استفاده شد. سر بازان ارتش، شبه نظامیان ارمنی را خلع سلاح کردند. یکی از اعضای هیات رئیسه پارلمان ارمنستان گفت در حمله به روستای وسکپار در مزارمستان و آذربایجان،

بقیه از صفحه آخر

در جهنم مارهایی هست ...

جرج بوش رئیس جمهور آمریکا روز چهارده اردیبهشت پس از یک دوندگی طولانی دچار اختلال در ضربان قلب شد و به بیمارستانی در حومه واشنگتن منتقل یافت. بوش دو شب را در بیمارستان گذراند. نخست قرار بود پزشکان با شوک الکتریکی به مداوای رئیس جمهور بپردازند. چنین عملی مستلزم بی حسی موضعی می بود. طبق ماده ۲۵ قانون اساسی آمریکا در این صورت وظایف رئیس جمهور باید موقتا برعهده معاون او قرار می گرفت. چنین نشد، زیرا پزشکان معالج تصمیم گرفتند به جای شوک الکتریکی، از دارو استفاده کنند. مارلین فیتر واتر سخنگوی کاخ سفید گفته است ضرورت یافتن مسئولیت های رئیس جمهور به معاون او در صورت استفاده از شوک، نقشی در تصمیم به عدم کاربرد این روش درمان نداشته است. این اظهارات سخنگوی کاخ سفید از آنجا ضروری شد که در

بنگلادش: اجساد کودکان بردرختها

بقیه از صفحه آخر

را برعهده دارد. یکی از خلبانانی که با یک هلی کوپتر قدیمی ساخت شوروی و یک هلی کوپتر آمریکایی "بل" ۲۴ ساعته بین بندر چیتاگانگ و جزایر به کلی ویران شده پرواز می کنند، می گوید: "ما به ۲۰۰ هلی کوپتر نیاز داریم، اما تعداد هلی کوپترهایی که در اختیار ماست، دقیقا ۲ عدد است." خلبانان دو هلی کوپتر، از هنگام سحر تا تاریک شدن هوا ده الی دوازده پرواز انجام میدهند. هلی کوپتر، ساخت شوروی با هر پرواز ۱۸۰۰ کیلوگرم و هلی کوپتر آمریکایی تقریبا نیمی از این مقدار را منتقل میکنند. برای جزیره ساندویپ، روزانه تنها یک پرواز انجام میگردد که به معنای تحت پوشش قرار دادن کمتر از دو هزار نفر است، در حالی که ۳۵۰ هزار نفر از ساکنان این جزیره منتظر کمند. از این مردم، بسیاری یک هفته تمام را بدون غذا سرگردانند. وقتی سربازان نیروی هوایی قرصهای نان را تقسیم می کنند، مردم برای گرفتن یک قطعه نان هجوم می آورند. شمار کشته شدگان در جزیره ساندویپ ۲۰ تا ۵۰ هزار نفر برآورد میشود. یک هفته پس از فاجعه گردباد، مقامات بنگلادشی شمار کل قربانیان را ۱۲۶۱ هزار تن تخمین زدند. اما این رقم، آمار نهایی نیست. با پایین رفتن سطح آب، جنازه های بیشتری پدیدار می شود. امدادگران، به اجساد کودکانی برمی خورند که به درختها بسته شده اند. طبق یک توصیه دولتی در بنگلادش، پدران و مادران این بچه ها در آفتاب سیل، بنا به برخی گزارشها، ۶۰

درصد قربانیان فاجعه اخیر را کودکان تشکیل می دهند. اما بسته های مواد غذایی که از هوا برای سیل زدگان پرتاب می شود، حاوی شیر یاغذای کودک نیست. تعداد اجساد در بنگلادش به حدی است که گورکنان در اعتراض به کار طاقت فرسا و دستمزد کم، اعتصاب کرده اند. اجساد انسان ها و حیوانات در منطقه آسیب دیده پراکنده است و خطر آلودگی وجود دارد. در برخی مطبوعات غربی نسبت به اینکه هنوز بتوان از وقایعی مانند گردباد بنگلادش به عنوان "فاجعه طبیعی" نام برد، ابراز تردید می شود. اولا زمینه های گسترش عواقب چنین حوادثی در این کشور که همواره در معرض سیل و گردباد بوده است، متشا کاملا انسانی دارد. نابودی جنگل های منطقه هیمالیا فرسایش اراضی را به دنبال دارد. در نتیجه، رودخانه هایی مانند گنگ، گل و لای بیشتری را خود حمل می کنند و خطر سیل افزایش می یابد. رشد جمعیت، کنترل نمی شود. در مقابل سیل، موانع ساخته نمی شود. از پیش بینی های هواشناسی برای اعلام خطر توفان استفاده ای به عمل نمی آید. و بر همه اینها باید افزود که به نظر برخی دانشمندان، تغییر وضعیت جوی مناطق مختلف جهان که افزایش توفانها، سیل ها و گردبادها را دنبال داشته است، ناشی از افزایش فلظت دی اکسید کربن در اتمسفر زمین است. از این پدیده به عنوان "پدیده گرمخانه" نام می برند زیرا درجه حرارت کل اتمسفر زویه افزایش است. در نتیجه، با آب شدن برف و یخ قطبها و مناطق مرتفع، سطح آب اقیانوسها بالا می آید. برخی پیش بینی ها حتی تا حدی پیش می رود که کشورهای کم ارتخاع مانند بنگلادش در آینده غیر قابل سکونت خواهند شد. ایران حاصل نشده است. شورا، یک کمیته برای مشاوره پیرامون ساختار امنیتی جدید منطقه تشکیل داده است. شورای همکاری خلیج که از عربستان، کویت، امارات، قطر، بحرین و عمان تشکیل شده است، در حال حاضر یک نیروی مسلح مشترک پانزده هزار نفری با نام "سپر شبه جزیره" دارد. قرار است این نیرو هسته اصلی نیروهای گسترده تری را تشکیل دهد. تاکنون مصر و سوریه با فرستادن نفرات جهت تقویت این نیرو موافقت کرده اند. مجموع نیروهای مسلح کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس حدود ۱۷۰ هزار نفر است. رولان دوما وزیر خارجه فرانسه طی دیداری از کویت که بدنبال سفرش به ایران صورت گرفت، اعلام کرد کشورش در حال بررسی استقرار دائمی نیروهای خود در خلیج فارس است. دوما گفت: "این مسئله ای است که مانعاً درباره آن بحث می کنیم." وی افزود قبل از چنین تصمیمی باید مبنای تامین صلح و ثبات در منطقه روشن شود. وزیر خارجه انگلیس احتمال ماندن نیروی زمینی کشورش در منطقه را رد کرد، اما باقی ماندن نیروهای دریایی و هوایی آمریکا، انگلیس و فرانسه را منتفی ندانست. ریچارد چنی وزیر دفاع آمریکا طی سفری به منطقه کوشید موافقت عربستان را با استقرار تجهیزات سنگین و اعزام نیروی واکنش سریع آمریکا در صورت بروز بحران، کسب کند.

شارون: باز هم شهرک بسازید!

بقیه از صفحه آخر

ناسیونالیست عضو بلوک حاکم لیکو دمینی بر جلوگیری از تشکیل کنفرانس منطقه ای در صورت مورد تردید قرار گرفتن کنترل اسرائیل بر مناطق اشغالی یا شرکت فلسطینی های ساکن بیت المقدس شرقی در کنفرانس، اظهار داشت کنفرانس مزبور دارای اختیار تصمیم گیری نخواهد بود و علاوه بر این آمریکا حاضر است به اسرائیل تضمین های کتبی بدهد. هلیر شم انتقاد لهوی، شارون هفته گذشته از چند شهرک یهودی نشین در حوالی بیت المقدس دیدار کرد و از پیشرفت عملیات ساختمانی اظهار رضایت نمود. اسحاق شامیر نخست وزیر از شارون در برابر اعلام جرم جنبش "صلح، اکنون" حمایت کرد. شارون اعضای این جنبش را متهم به "جاسوسی" برای آمریکا کرده و گفته بود این جنبش اخبار ساختن شهرکها در مناطق اشغالی را به ایالات متحده می رساند. بدنبال اعلام جرم جنبش "صلح، اکنون" علیه این سخنان شارون، نخست وزیر اسرائیل اتهامات شارون علیه جنبش مزبور را "موجه" خواند. سربازان اسرائیلی روز ۱۶ اردیبهشت یک نوجوان ۱۷ ساله ناشنای فلسطینی را در کرانه غربی رود اردن به قتل رساندند و گفتند تیراندازی به سوی این نوجوان، بی اهمیتی او به فرمان ایست بوده است. به گفته اهالی منطقه، این نوجوان به علت ناشناختن موجه فرمان ایست نشده بود. علاوه بر این، یک فلسطینی که روز ۱۵ اردیبهشت به ضرب گلوله اسرائیلی ها مجروح شده بود، درگذشت. یهودی منوین ویولونیست مشهور آمریکایی - بریتانیایی که از سرشناس ترین هنرمندان یهودی محسوب می شود، در جریان اهدای یک جایزه موسیقی به او در بیت المقدس در حضور رئیس جمهور و نخست وزیر اسرائیل از سیاست این کشور در مناطق اشغالی به شدت انتقاد کرد و گفت

چهارم اردیبهشت ماه جیمز بیکر وزیر خارجه آمریکا طی سفر کوتاهی به تفتاز همتای شوروی اش را در جریان همدم موفقیت ماموریت خارجه ای اش گذاشت. با این حال آمریکا و شوروی در این دیدار توافق کردند به اتفاق ریاست کنفرانس صلح احتمالی را برعهده گیرند. گفته می شود شوروی دیگر از خواست ساف برای شرکت در چنین کنفرانسی به مثابه تنها نماینده قانونی ملت فلسطین جانبداری نمی کند و طرح شرکت فلسطینی ها در حیات اردن را پیش کشیده است. از نظر شوروی، شرکت کنندگان اصلی در کنفرانس، اسرائیل و همسایگان عرب آن خواهند بود. شوروی امیدوار است نظر مساعد عربستان سعودی را به شرکت در کنفرانس جلب کند. عربستان هلیر شم حمایت از طرح کنفرانس، اعلام کرده است در آن شرکت نخواهد کرد. دیپلماسی شوروی مایل است کنفرانس در چارچوب سازمان ملل متحد تشکیل شود. مخالفت اولیه اسرائیل با این امر، جای خود را به سکوت داده است. دیپلمات های شوروی می گویند اسرائیل دیگر مضر نیست که کنفرانس صلح را یک "کنفرانس منطقه ای" بنامد و می توان بین خصلت منطقی و دانه ای گسترده تر که برای تضمین های بعدی بین المللی اهمیت دارد، راه حل میانه ای پیدا کرد. قرار است کنفرانس با یک اجلاس وسیع کار خود را آغاز کند و سپس گفتگوهای دو جانبه بین دولت های ذی ربط منطقه و نیز بحث در چارچوب گروه های کار پیرامون مسائل مشخص صورت گیرد. شوروی با احمای بدون قید و شرط روابط دیپلماتیک خود با اسرائیل موافقت کرده است تا یک دلیل دیگر اسرائیل برای مخالفت با کنفرانس صلح از میان برود. روز جمعه ۲۰ اردیبهشت جیمز بیکر وزیر خارجه آمریکا برای چهارمین بار ظرف هفته های اخیر به خاور نزدیک سفر کرد. برنامه سفر او شامل ملاقات با همتای شوروی اش در قاهره بود. علاوه بر مصر، بیکر به اسرائیل، اردن و سوریه نیز رفت.

بقیه از صفحه آخر

گسترش شکنجه در کویت

شورای همکاری خلیج طی اجلاس وزرای خارجه شش کشور هموین شورا در کویت خواهان ادامه تحریم های بین المللی علیه عراق شد. در بیانیه این شورا آمده است مجازات عراق باید تا زمانی ادامه یابد که این کشور همه اسرای کویتی و اموال به سرقت رفته از کویت را باز پس دهد. دولت کویت مدعی است هنوز سه هزار شهروند کویتی مفقود الاثرند. خواست دیگر شورای همکاری خلیج، که به اعتقاد این شورا باید شرط لغو تحریم ها علیه عراق باشد، نابودی سلاح های کشتار جمعی عراق و تضمین پرداخت فرامت به کویت از سوی دولت بغداد است. کمیته بین المللی صلیب سرخ نظر به وضعیت مشقت بار میلیون ها تن از مردم عراق خواهان تخفیف در محاصره اقتصادی عراق شد. رئیس بخش خاورمیانه این کمیته در مصاحبه ای به ویژه خواستار لغو مسدود شدن دارایی های عراق در خارج به دلایل انسانی شد و گفت: "تنها تعمیر بدترین خسارات در عراق مستلزم مبالغ میلیونی است. برای تامین این پول عراق باید تاحدی آزادی عمل خود را باز یابد." به گفته این مقام صلیب سرخ، وضع مردم جنوب عراق بسیار وخیم است. با

فر و پاشی کامل سیستم ارتباطات و خدمات، بیماری های واگیر مانند وبا و اسهال در جنوب عراق گسترش می یابد. مقام مزبور افزود: "در مناطق جنوبی پنج تا شش میلیون نفر دچار مشقت اند. برای جلوگیری از فاجعه باید یک اقدام گسترده بین المللی صورت گیرد." در جریان سفر هفته گذشته هانس دیتریش گنشر وزیر خارجه آلمان به ایران، دو طرف با تخفیف در محاصره اقتصادی عراق مخالفت کردند. گنشر پس از گفتگو با فرسنجانی و ولایتی گفت چنین تخفیفی، یک "علامت ناپجا" خواهد بود. وی افزود جمهوری اسلامی و آلمان متفق القولند که عراق کماکان تهدیدی علیه پیرامون خود محسوب می شود. گنشر گفت مقامات ایرانی با طرح او برای محاکمه صدام حسین در یک دادگاه بین المللی موافقت کرده اند. به گفته دبیرکل شورای همکاری خلیج، کشورهای عضو این شورا در حال حاضر سرگرم مذاکرات فعالی با ایران برای شرکت دادن جمهوری اسلامی در یک "سیستم امنیتی منطقه ای" هستند. دبیرکل شورای همکاری خلیج افزود هنوز توافق مشخصی با

جانداران و تبادل ناخود آگاه اطلاعات و یافته‌ها

ماجرادر حدود ۶۰ سال پیش از آنجا آغاز شد که در یکی از شهرهای انگلستان، دانشمندان تعدادی چرخ ریسک (چرخ ریسک یا چرخ ریمو پرند) کوچکی است شبیه به گنجشک که صدایش مانند صدای دوک نخریسی است) را زیر نظر گرفتند تا به تغییرات احتمالی در خوراک روزانه آنها پی ببرند. یکی از آنها چرخ ریسک یا یک روز بانوک زدن به درب آلومینیومی یک شیشه شیر که صبحگاهان از سوی شیر فروش پشت در خانه ای گذاشته شده بود، آن را سوراخ کرده و نوشیدن شیر آغاز کرد. بررسیهای سالهای بعد نشان داد که این کنش از سوی چرخ ریسکهای دیگر در سایر نقاط انگلستان و نیز در سوئیس و هلند مورد تقلید قرار گرفته است از آنجایی که شعاع پرواز چرخ ریسک از ۱ کیلومتر فراتر نمیرود، لذا امکان اینکه همه چرخ ریسکهای دیگر با مشاهده کنش چرخ ریسک اول به تقلید آن پرداخته باشند، منتفی بود. از سوی دیگر پژوهشهای دانشمندان نشان داد که چرخ ریسکها به آن پایه از فراگشت و تکامل نرسیده‌اند که بتوانند یافته‌ای خویش را به یکدیگر مبادله کنند. از اینرو از گسترش و اشاعه تجربه چرخ ریسک انگلیسی به سایر چرخ ریسکها ناگشوده ماند و به عنوان «معمای چرخ ریسک» در تاریخ دانش ثبت گردید. اما اینک یک دانشمند انگلیسی به نام روبرت شلد-راکه بر آن است که کلید این معما را یافته است. وی در کتاب خود به نام «خاطر ه طبیعت» یک مدل تئوریک برای گشودن این راز پیش نهاده که تنجابه

زندگی چرخ ریسکها محدود نیست، بلکه راز اشکال مختلف حیات و کنشها و رفتارهای سایر جانداران را نیز فاش و آشکار میکند. تاکنون چگونگی برآیش و فراگشت گونه ای گوناگون حیات برای دانشمندان سر بسته و ناشناخته بوده است. برای نمونه چرا یک خرگوش مانده است و چرا خرگوشها همه جارفتار همسانی دارند؟ و با چرا یک عنکبوت. در آلمان تار خود را بهمانگونه می‌تند که همسانش در ایران؟ و یا چرا بذر نم همگونی ژنتیک میان سلولهای دست و پانها شکل و شمایلی متفاوت می‌یابند؟ این گونه پرسشها که به فراگشتها و تکوین جای بیولوژیکی پیوند می‌یابند را نمیتوان تنها با استناد به وراثت ژنتیک و انمود و توضیح داد. بر پایه تئوری روبرت شلدراکه در طبیعت نوعی «میدان ژنتیک ریختی (Morphogenetic Field)» وجود دارد که هدایتگر و سامان دهنده تکامل و چگونگی کنشها و رفتارهای جانداران است. این میدان انرژی گونه را، میتوان با سایر میدانهای نیرو در طبیعت همچون میدان جاذبه و یا میدان الکترو مغناطیسی مقایسه کرد. در واقع میدانهای مورفوژنتیک گونه ای از ساختارهای طبیعی هستند که به گفته شلدراکه به حیوانات و گیاهان ریخت و پیکر بخشیده و به گونه ای سامانند بر رفتار آنها تاثیر می‌نهند. شلدراکه «معمای چرخ ریسکها» را

در چار چوب یک فرضیه و انموده و میگشاید. بر پایه این فرضیه هنگامی که انسان یا هر جاندار دیگری به کنش و رفتار جدیدی دست میزند، آموختن آن برای هم جنسانش همیشه و در همه جا آسانتر میشود. به گفته دیگر یافته‌ها و دانسته‌های نوبوسیله میدانهای انرژی به دیگر همعنوان میرسد. از همینروست که شیر خواری چرخ ریسک از درب آلومینیومی شیشه شیر نیز با شتاب گسترش می‌یابد. به باور شلدراکه مغزهای ماکار کردی همانند دستگاهی تلویزیون دارند که نیازهای اطلاعاتی خویش را از میدانهای ژنتیک ریختی (مورفوژنتیک) دریافت می‌کنند. هر آنچه را که به یاد می‌آوریم و آنچه که در یاد ماست، تنها قسمی از مغز ما وجود دارد. در واقع طبیعت دارای حافظه‌ای است که به صورت یک میدان نیروی بیولوژیکی هم در درون و هم در بیرون مغز ما جای دارد. برای پی بردن به درستی یا نادرستی تئوری شلدراکه دو سال پیش تلویزیون بی‌بی‌سی و یک شبکه تلویزیونی در آلمان آزمایش را آغاز کردند که میلیونها بیننده در آن شرکت داشتند. در رابطه با این آزمایش همه ای برای مدتی از تماشای تلویزیون منع شدند. در طی همین مدت ضمن نمایش تصاویر مخدوش و در هم ریخته ای از افراد و حیوانات مختلف در تلویزیون، از بینندگان خواسته میشد که از طریق حدس و گمان آن افراد و یا حیوانات را با شناسند. پس از آن همین تصاویر به علاوه تعداد تصاویر جدید را برای افراد منع شده به نمایش گذاشتند. در میان

این افراد سرعت شناخت تصاویری که قبلا نمایش داده شده بودند در عمل بسیار سریع تر از شناخت تصاویر جدید بود. این آزمایش میتواند مویود و جو میدانهای مورفوژنتیک باشد که دانسته‌های میلیونها انسان را به افراد مورد آزمایش انتقال دادند. جندی پیش سرپرست بخش روانشناسی دانشگاه گوتینگن آلمان که ادعای شلدراکه را بی پایه میدانست، آزمایشی انجام داد که برصحت مدعای شلدراکه دلالت داشت. در این آزمایش پنج گروه از دانش آموزان میبایست جدا، جدا و یکی پس از دیگری بعد از فراگیری ابتدایی نشانه‌های خط ژاپنی، این نشانه‌ها را از نشانه‌های نادرست باز شناسند. نتیجه آزمایش از سرعت عمل و بازده بیشتر هر گروه نسبت به گروه قبلی خویش حکایت داشت. بر آمد آزمایش گوتینگن با نتایج آزمایشهای دیگری که در آمریکا انجام شده نیز همخوانی دارد. پاره ای از نمایشهای اخیر بر روی مغز انسان نیز بر درستی نظریه شلدراکه گواهی میدهند. این آزمایشها نشان میدهند که حافظه طبیعت در همه جا هست، اما در هیچ جاتراکم و برجستگی ندارد. باری، نظریه شلدراکه اینک از آن میزان اجلیت علمی بر خوردار است که بنیاد های علمی و پژوهشی دیگر نمیتوانند بر آن چشم پوشیده و یا سرسری از کنار آن بگذرند. اگر آنها چنین کنند، نظریه شلدراکه خود بخود هم که شده راه خود را گشوده به کمک میدان مورفوژنتیک اشاعه و گسترش یافته و به بخشی از حافظه انسان و طبیعت بدل خواهد شد.

ترجمه: محمدرضا

نامه به دوست

چراماندهام؟

دوست عزیز! آخرین نامه‌ات را دریافت کردم. حال و هوای دیگری داشت و بیانگر تصمیم قطعی‌ات بود. دلایلی را برای این تصمیم برشمردی و مرا نیز خطاب قرار داده‌ای که چرامانده‌ام! پرسش، تازه نیست و برای هر کسی که حتی از دور هم دستی بر آتش داشته باشد، مدتهاست که با سماجی‌گانه خسته کننده طرح است. هر چند که آن حدت چندی پیش را دیگر از دست داده و انتخابها - حداقل برای چشم اندازهای آتی - صورت گرفته است. آنچه بیش از آن تصمیم متاسفم کرد، تضاد سخت و تلخی بود که در سرتاسر این نامه در مورد یک دوره بیست سی ساله زندگی نسلی از مبارزین، که دست کم پانزده سال آنرا ما نیز در کنار هم در آن شریک بودیم، وجود دارد. دوره ای که با واژه‌هایی نظیر تباہی، گمراهی و بعضی‌خیزان مورد تضاد قرار گرفته و پررویی آن تلم کشیده شده است. دوست من! تضاد نسبت به تاریخ و اشتباهات خودمان در نزد ما غالباً با تندی و خشونت غیرعادی همراه بوده است. ما «انتقاد و انتقاد از خود» را هر چه شدیدتر و بیرحمانه‌تر، اصیل تر و صریح تر دانسته ایم و هیچگاه نتوانسته ایم جنبه اعتدال را رعایت کنیم. اکنون تاختن هر چه شدیدتر به گذشته برای بعضی از ما به نوعی انتقام جویی و بدتر از آن به «مد روز» تبدیل شده است. ما حق داریم با عقل امروزیمان، دیروزمان را نقد کنیم، اما تنها برای اینکه خود را تصحیح کنیم. ما حق نداریم از آنان انتظار همان فکر و عملی را داشته باشیم که عقل کنونی ما حکم میکند. با چنین برخوردی میتوان حتی بزرگترین دانشمندان سده های پیشین را که علم با نام نهادن بر شانه های آنان پیشرفت کرد به مقیاس های امروزی از بچه مدرسه ای های ما هم بیسوادتر هستند، تخطئه کرد، دیگر چه برسد به بنیانگذاران جنبش ما!

همه ما فرزندان دوران خود هستیم و محصور باورها و اعمالی که نسلی را که با آن و جامعه‌ای را که در آن زندگی می‌کنیم در مرزهای خود احاطه کرده است. من البته پیرو نظریه جبرگرایی مطلق و کورتوتوجه اشتباهی. به بهانه وضعیت همین‌آن اشتباه نیستیم و منظورم گرایش‌های همومی است که در محدوده تاریخی معین در جامعه شکل میگیرند و گریزی از آن نیست. با چنین ارزیابی وقتی به گذشته و انتخابی که کرده‌ام باز میگردم، نه تنها احساس شرمساری نمی‌کنم، بلکه بدین انتخاب می‌بالم و از آن دفاع میکنم.

چنین تضادتی بر خلاف آنچه که امروزه در میان برخی از همراهان دیروزی ما رواج یافته، به معنای حقایق ذاتی است که من برای جنبشی قائم که خود نیز جزیی از آنم. سالهای نخست دهه پنجاه، یعنی زمانی که ما و نسل ما بر ناعدالتی‌ها و ستم‌های جامعه چشم می‌گشود و مملو از شور و انرژی، لبریز از ماجراجویی و آرزوهای شیرین و بلند پروازانه در جهانی ملامال از انقلابی‌گری و قهرمانی‌های سترگ، به میدان مبارزه قدم می‌گذاشت را به یاد آیم! برای جوانانی که نمی‌خواستند با جامعه ای سراپا فاسد و مملو از

ناعدالتی‌ها سازش کنند، چه راهی وجود داشت؟ میتوانستی انسانی مفید برای جامعه باشی، میتوانستی در سیستم فاسد سیاسی و اجتماعی آن روز شوق و زندگی «چوخ بخشایری» پیشه کنی. این انتخاب اول بود. ما راه مفید بودن را در پیش گرفتیم و در این انتخاب برحق بودیم. برای مفید بودن، میتوانستی سیاسی باشی. می‌توانستی شیر سیاسی باشی. (این روزها بسیار در مزیت خدمات علمی، هنری و فرهنگی در دم سیاسی بودن می‌شنویم. اگر فرضی شد، در نااهی ای دیگر نظر خودم را در این مورد هم برایت می‌نویسم.) من بی هیچ تردیدی معتقدم ما در انتخاب دوم، یعنی پیوستن به مبارزه سیاسی آن (مبارزه سیاسی) در پیشرفت (و یا برعکس به فساد کشاندن) جامعه باور داریم. سیاسی که شدیم کدام راه‌جاولی رویمان بود؟ پاسخ درست به این مسئله البته تنها با توجه به شرایط آن روز جامعه مان می‌توانیم بدیم. عمده ترین جریانات سیاسی آن دوران فدائیان بودند. یعنی جوانان اصلی چپ، مجاهدین بودند، طرفداران خمینی و دیگر جریانات مذهبی مشابه بودند و بالاخره جبهه ملی و سایر نیروهای باصلاح امروز جهانی. جریان دیگری که نبود! مادر این انتخاب سوم، چپ را انتخاب کردیم و فدائیان را. آیا این انتخاب ناصحیح بود؟ البته پس از این همه تحولات عظیمی که سراسر جهان از سر گذرانده، آسان است که به «اشتباهات کودکان» بنیانگذاران جنبش ما خندید، آسان است که خطاهای آنان را پشت سر هم ردیف کرد، آسان است که به زمین و زمان فحش داد، همه کس و همه چیز را نفی کرد، جامعه آن دوران را به خاطر کوه بینی اش به باد انتقاد گرفت و مبارزین آن زمان را به خاطر اینکه در آن سالها نتوانستند و مقلشان نرسید یک سازمان چپ دمکرات غیر لنینیست، انسانی، تمیز با سایر مشخصاتی که ما حالامی شناسیم درست کنند و مبارزه سیاسی را طور دیگری پیش ببرند، محکوم کرد. اما من این نوع برخورد را متفره‌مانه و کینه‌توزانه می‌شناسم. کار به جایی رسیده که حتی برخی از یاران خود ما می‌گویند در ایران سه جریان طرفدار دیکتاتوری وجود داشته است! سلطنت، مذهب و چپ! و تئوری «مثلث استبداد» را تکرار میکنند. با یک چنین تئوری‌هایی که ما را در کنار محمد رضا و خمینی‌ها قرار میدهد، حق خواهیم داشت که سرتاسر تاریخ گذشته خود را نفی و حتی لکن کنیم.

اما من چپ ایران را در طول هفتاد هشتاد سال مبارزه خود - بویژه جنبش فدائیان را - جنبشی میدانم اساساً در خدمت آزادی، استقلال و عدالت. چپ ایران در گسترش اندیشه آزادی و عدالت در جامعه ما بزرگترین نقش را داشته است. کدام حزب و سازمان و جنبشی را سراغ داری که بیش از مادر این راه، در این جامعه چنگیده باشد؟ سخن از اگرها و اماهایی که می‌توانستند تحقق یابند و نیافتند را به کنار بگذاریم و تاریخ جامعه خود را بررسی کنیم. در این تاریخ که ما نمی‌خواستیم به آریامهر تسلیم شویم، باید در کجا قرار می‌گرفتیم؟ ما که آنقدر بزرگ نبودیم که در این تاریخ گنجیم و سرتاسر آن را به ریشخند بگیریم و بخواییم ادعا کنیم که مثلاً در عصر شتر ما میبایست حزب

بقیه در صفحه ۱۰

فرهنگنامه روز

یوگسلاوی

بقیه از صفحه ۵

به عمل آمد. جبهه خلق به رهبری کمونیست‌ها حائز ۹۰ درصد آرا شدند. در ژانویه ۱۹۴۷ یوگسلاوی دارای قانون اساسی تازه‌ای شد که کشور بر مبنای آن جمهوری فدراتیو خلق یوگسلاوی نام گرفت. ندراسیون یوگسلاوی، که متمایل به گسترش قلمرو نفوذ خود در آلبانی نیز بود، بر مبنای یک نقشه مورد توافق تیتو و دیبمیترووف رهبر حزب کمونیست بلغارستان، بر آن بود که خود را به ندراسیون کامل اسلاوهای جنوبی تبدیل سازد. استالین با این نقشه مخالفت داشت. بر اثر فشار استالین دیبمیترووف از این طرح دست کشید، اما تیتو پافشاری بر روی آن را ادامه داد. اختلاف بین یوگسلاوی و شوروی بالا گرفت و به تدریج دارای یک پوشش ایدئولوژیک شد. حزب کمونیست یوگسلاوی در سال ۱۹۴۸ به اتهام «گرویدن به ناسیونالیسم بوزوایی» از کمیونزم (دفتر اطلاعاتی احزاب کمونیست - جانشین دوره انزوا یوگسلاوی در بلوک شرق آغاز شد. تیتو راهی مستقل از شوروی در پیش گرفت و مدل تازه‌ای از «سوسیالیسم» را در پیشرو نهاد. در سال ۱۹۵۲ حزب کمونیست یوگسلاوی عنصر فدرالیسم را در ساختار تشکیلاتی خود نیز وارد کرد و به «اتحادیه کمونیست‌های یوگسلاوی» تغییر نام یافت. خودگردانی بنیاد مدل سوسیالیسم تیتویی را تشکیل می‌داد. اصول و عناصر خودگردانی در این مدل عبارتند از: اصل نمایندگی (گزینش نماینده از شوراهای محله گرفته تا کل جمهوری)، خودگردانی در کارخانه‌ها و دیگر واحدهای اقتصادی (با حق تصمیم‌گیری بر روی سرمایه‌گذاری، تقسیم درآمد، امور استخدماتی)، خودمختاری در همه نهادهای فرهنگی و اجتماعی. قانون اساسی سال ۱۹۶۳ بر مبنای

این مدل نوشته شد. در آغاز دهه هفتاد تلاش‌های تازه‌ای برای تقویت عنصر فدرالیسم برای حل اختلاف بین ملیت‌ها بویژه در واکنش نسبت به فشارهای جمهوری کرواسی - آغاز گردید که در قانون اساسی سال ۱۹۷۴ بازتاب یافت. در این قانون اساسی همه مسئولیت‌ها - به استثنای مسئولیت ریاست جمهوری که مادام‌العمر به تیتو اختصاص یافت - چرخشی اعلام شدند. پس از مرگ تیتو در سال ۱۹۸۰، جیات رئیس جمهوری جایگزین نهاد ریاست جمهوری شد. جانشینان تیتو، سیاست او در زمینه روابط خارجی را که مبتنی بر اصل عدم تعهد بود (تیتو از بنیانگذاران جنبش عدم تعهد است) ادامه دادند و در سیاست داخلی همچنان بر مدل وی پای فشردند. این مدل اما چارده سال مسائل یوگسلاوی نشد. مسائل ملی به جای خودباتی ماندند و التقاط بین رهبری انحصاری اتحادیه کمونیست‌ها و امر خودگردانی از یکسو به بوروکراسی و رکود ره برد از سوی دیگر به فقدان هدایت و بی‌برنامگی، اقتصاد دچار رکود شد، بیکاری و تورم گسترش یافت و بر میزان بدعی‌های خارجی افزود شد.

در اوائل دهه هشتاد اختلاف بین آلبانی‌های استان خودمختار کوسوو و بادولت مرکزی و جمهوری صربستان بالا گرفت و در سال‌های ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ منجر به بحران شدیدی شد که ایجاد تغییراتی در قانون اساسی کشور را به دنبال آورد. خواسته آلبانی‌ها - که اکثریت اهالی استان کوسوو را تشکیل میدهند - تبدیل کوسوو به یک جمهوری خودمختار بود. اقلیت صربی - مونته‌نگروی این استان در برابر خواسته آلبانی‌ها ایستادگی کردند. در صربستان و مونته‌نگر و احساسات ناسیونالیستی علیه آلبانی‌ها بالا گرفت. آلبانی‌ها به خواسته خود دست نیافتند و حتی بخشی از حقوقشان را از دست دادند: خودمختاری سوروو و نفع صربستان محدودتر شد. این امر در میان کروآتها و اکنش برانگیخت. کروآتها که همواره از سلطه صربها بر دستگاه مرکزی و ارتش شکایت داشتند، صربها را

متمم به سلطه جویی نموده و به اختلافات دیرینه خود با آنها دامن زدند. موجی از ناسیونالیسم سرتاسر یوگسلاوی را در بر گرفت. - جبهه شروع به باز کردن پرونده اختلافات قدیم و جدید کردند. تحولات شوروی و اروپای شرقی بر روی یوگسلاوی نیز تاثیر نهاد. همونی اتحادیه کمونیست‌ها زیر سوال رفت. ابتدا در پارلمان جمهوری اسلونی این نظر به تصویب رسید که کشور باید چند حزبی شود. کمونیست‌ها باید از داعیه رهبری دست بردارند و خودمختاری خلق‌ها تاحدی باشد که دست آن‌ها را برای جدایی کامل باز گذارد. طرح جدایی از جمهوری فدراتیو یوگسلاوی. در دو جمهوری اسلونی و کرواسی بیشترین طرفدار را یافت. این دو جمهوری به لحاظ اقتصادی پیشرفته‌ترین مناطق یوگسلاوی هستند و در آن‌ها گرایش به فرب همواره قوی بوده است. «اتحادیه کمونیست‌ها» ی یوگسلاوی در گذشته دستخوش انشعاب شد. جریان چپ آن حزب سوسیالیست نام گرفت. پایگاه اصلی این حزب در صربستان است. در انتخابات سال گذشته حزب سوسیالیست در صربستان اکثریت آرا را به دست آورد اما در یک جنبه مهم اختلاف بین رهبری صربها و رهبری کروآتها اختلاف بر سر آینده نظام اقتصادی و اجتماعی کشور است.

درگیری‌های مسلحانه بین کروآتها و صربها چاره‌ساز حل مسائل ملی در یوگسلاوی نیست و در صورت منجر شدن به درگیری بین پلیس و نیروهای شبه نظامی کروآت با ارتش - که افسران آن همدتا صرب هستند - به جدایی کروآسی قطعیت خواهد بخشید و این تازه آغازی خواهد بود برای گسترش منازعات در دیگر مناطق کشور. در اسیون، کنفدراسیون ویا تبدیل به چند کشور. در یوگسلاوی همه در حال بحث و جدل حول این سه راه حل برای کشور هستند. خطر بروز جنگ داخلی جدی است. زمینه تفاهم اندک است و با تشدید فلاکت اقتصادی و بالا گرفتن درگیری‌های قومی رسته‌امور کشور هر چه بیشتر از هم می‌گسلا.

خبرها و نظرها

جنبش کارگری

نشست کمیته مرکزی سازمان کارگران انقلابی ایران (راه کارگر) در ماه گذشته، قطعنامه‌ای را در رابطه با جنبش کارگری و دوران بازسازی تصویب کرد. متن این قطعنامه که با عنوان "قطعنامه درباره جنبش کارگری و دوران بازسازی" در نشریه راه کارگر انتشار یافته است، به نظر خوانندگان عزیز می‌رسد:

۱- با آغاز دوران بازسازی، جنبش کارگری مرحله نوبتی از تکامل خویش را در کشور ما آغاز میکند. مهمترین تغییر در این دوره نسبت به سالهای قبل، گسترش تولید و پایان تضعیف طبقه کارگر و اضمحلال بخشهای پیشرفته و متمرکز آن است. همراه این تغییر، زمینه عینی (اقتصادی) نشسته‌تر شدن صفوف طبقه کارگر و برجسته شدن نقش آن در جامعه و تحولات اجتماعی فراهم میگردد.

۲- آغاز دوران بازسازی، در همین حال به معنای تشدید استثمار کارگران و بازتولید تمام منابع تخریب شده بر پایه شلاق کشت نمودن آنان است. تضعیف بخش متمرکز صنعتی طی ده سال گذشته، ارتش ذخیره کار در ابعاد چند میلیونی، رشد لجام گسیخته جمعیت و فقدان تشکلهای سراسری طبقه کارگر، بهترین زمینه را برای پیشبرد این سیاست از سوی سرمایه داران و دولت حامی آنان فراهم میسازد.

۳- تشدید استثمار کارگران در شرایط گسترش تولید، طبعا جنبش مطالباتی کارگران را دامن خواهد زد. بنابراین دوران بازسازی، دوران گسترش جنبش کارگری نیز میباشد. اگر چه این جنبش از مطالباتی چون افزایش دستمزد یا کاهش ساعات کار آغاز میگردد، اما در ایران نیز همانند سایر کشورها، مهمترین دستاورد آن، پی ریزی تشکل صنفی-طبقه‌ای کارگران در ابعاد سراسری آن میتواند باشد.

۴- از سرکوب سال ۶۰ به این سو، بر پایه زایش مداوم نسل جدیدی از کارگران پیشرو در بطن جنبش کارگری، تشکلهای توده ای کم و بیش پایداری در سطح واحدهای تولیدی، یا تو قعای کارگری و میدانی کار شکل گرفته‌اند که در مرحله جدید میباید بمثابه امری برای عبور به سطح بالاتری از تشکل صنفی-طبقه‌ای و پیوستن اجزا پراکنده کنونی به کار گرفته شوند. عبور به سطح بالاتری از تشکل و اتحاد، نه تنها برای تکامل جنبش کارگری بلکه برای تدوام حیات همین نطفه‌های مجزا ضروری است. با توجه به تجربیات تاکنونی جنبش، در مرحله کنونی، اولین قدم به سوی تشکل سراسری کارگران،

واکنش در مقابل دعوت رژیم به بازگشت مهاجران

ایران (شماره ۳۸) در مقاله‌ای با عنوان "بازگشت متخصصین و ضرورت منع تعقیب" می‌نویسد: "از دیدگاه ما امروز که جبر زمانه و ضرورت های بازسازی کشور، دولت را به عقب نشینی در این زمینه واداشته است، باید فرصت را برای احقاق حق خود مقتنم شمرد و بدون کوچکترین امتیاز نگرسی و سیاسی به رژیم، بازگشت به ایران را مورد توجه قرار داد. کاردانی که با افتخار فکری مختلف به ایران باز میگردند، بدون تردید میتوانند نقش مهمی در گشودن فضای فرهنگی و سیاسی جامعه ایفا کنند. تضمین امنیت این متخصصین از نظر مادر صدر شرایط بازگشت به ایران قرار دارد. سیاست امروزین دولت میتواند با

در پی اظهارات اخیر نمایندگان رژیم در خارج از کشور، پیرامون بازگشت ایرانیان "مقیم خارج" تعدادی از احزاب و سازمان های اپوزیسیون، ضمن بررسی جملات مختلف اظهارات مذکور مواضع خود را در قبال آن اعلام داشتند. ذیلا بخشهایی از دو مقاله منتشر شده در نامه مردم و ماضامه جمهوری خواهان ملی از نظر خوانندگان گرامی میگذرد:

نامه مردم ارگان مرکزی حزب توده ایران در شماره ۳۴۷ پس از طرح اینکه "ملل و عوامل متعددی، بیش از دو میلیون ایرانی را به اقامت در خارج از کشور مجبور کرده است، می نویسد: "اما یک علت درباره همه صادق است: عدم آزادی و دیکتاتوری، حکمروایی شیوه های دیکتاتوری، تروم و سطایی و تحمیل اراده گروهی زیر پوشش آیه های قرآن به انسانهایی که همان قرآن اشرف مخلوقات می نامد."

در مقاله نامه مردم پس از ارائه تصویری از اوضاع سیاسی کشور آمده است:

"در چنین شرایطی خیر دعوت دایر بر "بازگشت به ایران" مقیم خارج، نشانگر عدم واقع بینی سیاسی گردانندگان رژیم است. واقعا هم وقتی آنجا بدون ذره ای شرم، مهاجران سیاسی

انتشار مجدد "قیام ایران"

نشریه "قیام ایران" ارگان نهضت مقاومت ملی ایران ماه گذشته مجدداً انتشار یافت.

انتشار این نشریه مدتی پیش پس از قطع برنامه رادیویی این سازمان که از بغداد پخش میشد، متوقف گردیده بود. تصمیم به انتشار مجدد این نشریه در اجلاس شورای نهضت مقاومت ملی که ماه گذشته برگزار گردید، اتخاذ شد. در این اجلاس صادق صدری رئیس هیات اجرایی، از مقام خود استعفا داد.

صادق صدری که در گذشته سخیرایران در بغداد بود در گسترش روابط نهضت مقاومت ملی و رژیم بغداد نقش داشت. در اجلاس اخیر همچنین تصمیم گرفته شد که از

راه آزادی: باز هم روزهای سیاه برای کردهای عراق

فراتر نرفت. تصویب قطعنامه ۶۸۸ شورای امنیت... هر چند گام مهم و مثبتی برای حمایت از مردم کرد به حساب می‌آید، اما هیچ اقدام عملی برای متوقف کردن سرکوب را پیش بینی نمی‌کند و از حد محکوم کردن ضمنی این کشتار و تقاضای پایان بخشیدن به آن فراتر نمی‌رود...

...فرب بین ۸۵ تا ۱۰۰ میلیارد دلار برای بازپس گیری کویت خرج کرده، در حالیکه امروز حتی یک هزارم این مبلغ هم برای کمک به مردم ستمدیده و

سرمردم کردستان عراق آورد. جالب این است که همین دولت حامی توانست یا می توانستند به جنبش های مخالف در کامبوج، افغانستان، پاناما، آنکولا و نیکاراگوئه و... بطور وسیع کمک کنند. بدون آنکه نگران دخالت در امور داخلی این یا آن کشور باشند. برای آمریکایی ها ناگهان در اوج کشتار کردها مسئله تمامیت ارضی عراق به مسئله درجه اول بدل شد... شوروی و چین مسئله را صرفاً داخلی تلقی کردند و فرانسه هم از حد ابراز نگرانی وتاسف

در مقاله دهمین شماره راه آزادی نشریه حزب دموکراتیک مردم ایران با عنوان "باز هم روزهای سیاه برای کردهای عراق" به انعکاس مواضع نشریه پیرامون سرکوب و وحشیانه خلق کرد عراق اختصاص یافته است.

در این مقاله می خوانیم: ...دولتهایی که می توانستند دست به اقداماتی برای بازداشتن صدام و جلوگیری از کشتار وسیع کردها بزنند، به بهانه عدم دخالت در امور داخلی عراق، از ابراز تاسف فراتر نرفتند و صدام نارغ بال و بادستی باز هر چه خواست بر

نامه به دوست

چرامانده ام؟

این حرفهای مرا به حساب توجیه اشتباهات نگذار. خودت میدانی که من از وقتی که تصمیمم نباید یک "سرباز ساده" و چشم و گوش بسته باشم، کوشیده ام بر اشتباهات نیز سرپوش نگذارم و همواره جزو منتقدین بوده ام. اما اکنون سخن از نقد اشتباهات نیست. سخن بر سر نغی جنبشی است که آزادی و عدالت را می خواسته و بیش از هر جنبشی در این راه جنگیده است. در اینجاست که باید محکم ایستاد و با تمایلاتی که از سوی نیروهای راست و محافظه کار دامن زده میشود، سخت نبرد کرد. آن اشتباهات، کفجای جریان عظیم این رودخانه است و در یک کلام: من به این میاهات می کنم که قطره کوچکی از این رودخانه باشم.

سواران تشکیل میدادیم! این تاریخ می توانست بسیار بهتر از این باشد، از بسیاری اشتباهات میشد پرچیز کرد، عوامل این اشتباهات را هم میشد و باید بررسی کرد، اما پیگیری و سواس گوته در منزه طلبی های بی اساس، بیشتر به درد توجه کنندگان انفعالی می خورد تا به درد مبارزین. پیشرفت تاریخ و جامعه و جنبشها از راههای سراسر است صورت نمی گیرد. اگر اینطور بود که تکامل

تغییر توازن نیروی جناحها تغییر کند و شعل و آزادی کاردانا را دستخوش خطر سازد. از اینرو دولت باید با اعلام رسمی منع تعقیب عمومی ( ) و ضمانتهای کافی بین المللی امنیت کامل متخصصین ایرانی را تامین نماید. موضع گیری دستجمعی کاردانا خارج از کشور و پافشاری آنان بر تحقق این شرط نیز نه تنها امنیت شغلی و اجتماعی بلکه فضای مناسب تری برای کوشش و فعالیتشان در ایران به وجود میآورد. اعلام منع تعقیب که نتیجه فوری آن آزادی زندانیان سیاسی است، میتواند نخستین گام در ایجاد جو تفاهمی شمرده شود که بازگشت وسیع متخصصین را امکانپذیر خواهد ساخت.

این پس اعضای رهبری نهضت مقاومت ملی از طریق انتخابات تعیین شوند. تا قبل از این تصمیم، اعضای شورای رهبری نهضت را ساز جانب دکتر شاپور بختیار تعیین میشدند.

در این شماره نشریه، معاهده مفصلی با آقای شاپور بختیار انجام گرفته که طی آن وی دیدگاه های خود را از آزادی و آینده ایران و اوضاع منطقه و سایر مسائل توضیح داده است. در مقاله دیگری راجع به انتشار مجدد نشریه گفته شده که مخیقه مالی، تغییر و تبدیلات تشکیلاتی و نقل و انتقال فنی موجب توقف انتشار نشریه شدند و اینکه در جهت رفع آنجا اقدامات اولیه برداشته شده است.

دوست عزیز، در برشردن آن انتخابها، من به عمد یکی از را از قلم انداختم و آنهم انتخاب بین مبارزه سیاسی متشکل و فعالیت انفرادی - از هر نوعش - بود. این بحثی است که اکنون مدتهاست در بین ما جریان دارد. تشکل ستیزی از سیاست گریزی دامنه وسیعتری یافته و تو نیز چنانچه خود نوشته ای، به این - لاقلا در آن منجمومی که اکنون وجود دارد - را باز آزاد بودن در تناقض یافته ای. این موضوع و بسیاری از حرفهای دیگر ناگفته ماند، امیدوارم بحث ما در این زمینه ادامه یابد.

۲۵ فروردین ۷۰
همایون

باخوانندگان

ترس از ساقط شدن یا مقابله با فرهنگ بیگانه؟

مردتی است که مطبوعات و مقامات ج.ا به مناسجهائی مختلف ترسشان را از ماهواره و پخش برنامه‌های تلویزیونی بروز میدهند.

رژیم ج.ا رادیو و تلویزیون را در انحصار خود دارد و مطبوعات نیز در انحصار دولت است معهود روزنامه‌های خصوصی نیز زیر فشار ساوا و امنیتی و تحت شدیدترین حملات تبلیغاتی قرار دارند و با مشکلات عدیده‌ای از جمله مشکل مالی روبرو هستند. ج.ا که هر صدای مخالفی را سرکوب کرده و میکند اکنون از آن می‌ترسد که پخش تصاویر ماهواره‌ای انحصار فرهنگی‌اش را در هم شکنند و حاکمیت ملایان بر کشور را باخطر مواجه سازد. سران رژیم خواهان آنند که مانع پخش تصاویر ماهواره‌ای در ایران شوند و از جمله به سازمان یونسکو و رئیس آن شکایت برده‌اند. دبیرکل یونسکو در تهران در مصاحبه با روزنامه نگاران در این باره گفت:

تنها راه برای مقابله با هجوم فرهنگی دیگران، پخش برنامه‌های متنوع و قابل قبول برای مردم در داخل هر کشور است. هر برخورد به مسئله فوق‌الذکر در میان همه‌مقامات نوشته شده در مطبوعات رژیم در سال ۱۳۶۹ مقاله‌ای در روزنامه اطلاعات نگاشته شده که برخی واقتیات را در چند بطور ناخوشایند بیان میکنند. روزنامه اطلاعات با طرح سئوالی مبنی بر اینکه آیا دهه ۹۰ دهه مگرانی ایدئولوژی‌ها و فرهنگ‌های ملل جهان خواهد بود؟ مینویسد:

در این باره دو گزارش وجود دارد. گروهی بر این عقیده‌اند که ورود ماهواره به درون جوامع، موجب جهانی شدن شیوه زندگی و جهانی کردن سلیقه‌هاست. ما در عصر اطلاعات بسر می‌بریم و ماهواره‌ها مانند هر تکنولوژی دیگر از هر سد و مرزی خواهند گذشت و به درون جامعه راه خواهند یافت و لذا باید از تجربه اروپای شرقی استفاده کرد و پیش از آنکه امواج تحولات جهان معاصر دیوارها را از بین ببرد، درها را باز کرد، هر اندازه دیرتر وارد جهان معاصر شویم، به همان اندازه آسیب پذیرتر خواهیم بود.

ماهواره در ریجه ایست بسوی جهان بیمنتجای اطلاعات و وارد شدن به فرهنگ‌های غنی تر. اطلاعات در ادامه مینویسد: گروه دوم هدف جهان غرب از توسعه تکنولوژی ماهواره‌ای را دستیابی به ذخایر ارزشمند ملی و فرهنگی جهان سوم می‌دانند و نیز نفوذ به درون ساختار فرهنگی و اجتماعی جوامعی که هنوز در برابر هجوم اندیشه‌های غربی عقیده‌اند که جهانی کردن روش زندگی به معنای تهی شدن سلیقه‌های خاص و در یک معنا "غرب‌گستری" است. ورود فرهنگ ماهواره‌ای، موجب درهم ریختگی در ساختار فرهنگی جوامع و انهدام ارزشهای ملی و رخنه عناصر ناهمساز با ساختارهای فکری و فرهنگی در بافت اینگونه جوامع و نهایتاً موجب پاشیدگی سیستم‌های ارزشی است. ایجاد تضادها و تناقضات ژرف و دهشتناک که حاصل برخورد دو نوع فرهنگ است، نتیجه‌گیر ناپذیر این حادثه است.

روزنامه اطلاعات در ادامه بدرستی تأکید می‌ورزد که ترس رژیم از پخش برنامه‌های تلویزیونی از طریق ماهواره نه بخاطر اهداف توسعه طلبانه رژیم‌های امپریالیستی و مقابله آنها با فرهنگ مترقی در دول عقب مانده بلکه بخاطر آن است که رژیم‌های ارتجاعی از قبیل ج.ا از

این می‌ترسند که مبادا قدرتش را از دست داده و ساقط شوند. و اطلاعات در این باره چنین می‌نویسد: کشورهای اسلامی اعتقادات مذهبی مردم خویش را نمی‌توانند نادیده بگیرند. بدیجی است که هر گونه ناسازگاری فرهنگی را که موجب توتین شدن اعتقادات مردم شود تحمل نکنند.

زیرا از میان رفتن مشروعیت هر یک از دولت‌ها در میان مردم موجب تغییرات و تحولات سیاسی و تغییر شکل حکومتی می‌شود که مورد نظر صاحبان قدرت در منطقه نیست. نکته جالب توجه و مشترک در همه نوشته‌های گفته در روزنامه‌های مجاز ج.ا درج می‌گردد در این است که هیچ‌یک از آنها در ارائه راه حل برای مقابله با هجوم فرهنگی غرب هیچ‌گاه برای آزادی بیان، مطبوعات و روزنامه‌ها تأکید نمی‌ورزند.

از نظر ما برخی مولف‌هایی که می‌توانند در ارتقا فرهنگ ملی بطور اساسی به مردم ماکم نمایند، عبارتند از: آزادی بیان در جامعه به همانگونه که اعلامیه جهانی حقوق بشر می‌گوید تأمین گردد. - مطبوعات باید آزاد باشد و گروه‌های اجتماعی متفاوت از این حق برخوردار باشند که روزنامه‌های مورد علاقه خود را بدون سانسور منتشر سازند. - رادیو و تلویزیون باید بیطرف و آزاد باشد نه وسیله و توجیه‌گر اقدامات گروه‌های حاکم کشور. - گروه‌های اجتماعی و سیاسی و اتحادیه‌های صنفی از این حق برخوردار باشند که فرستنده‌های رادیو و تلویزیونی مخصوص به خود داشته باشند. سیاه‌اسفند ۶۹ ۱۳

تحریر و ماسی گرفتن از آب گل آلود نیز بوده است. نباید در این دام افتاد، اینکه کیهان جویبی پس از توضیحات شورای مرکزی باز هم حرف خود را تکرار کرده با این هدف بوده است که پاسخی سبک و خودتجقیرکن را از امثال آقای زمانپور دریافت دارد.

۳ - آنچه را من به آقای بوش نوشته‌ام جز به جز تأیید می‌کنم. اگر مردم ایران و از جمله سازمان ما بخوانند آینده را در راستای آرمان‌های خویش سمت دهند باید در قبال همه کشورهای از جمله آمریکا از زبان منطق و استدلال صحبت کنند و بر اساس منافع مقابل عمل نمایند، حتی اگر طرف مقابل هنوز چنین نکند، و یا به خاطر نشان دهد که خواهان مقابله نیست. خواهان همکاری است. خواهان رابطه است و خواهان قطع رابطه نیست.

ما و از جمله خود من روزی گروگان گیری آمریکاییان را به مثابه "حمل ضدامپریالیستی" تحسین کرده‌ایم، حال آنکه این یک عمل وحشیانه ضدایرانی بوده است. گروگان گیری هم به آمریکائیان و به مراتب بیش از آن به ایرانیان لطفه زده است. من حاضر نیستم بر اعمال و سیاست‌هایی صحه بگذارم که نه فقط جان و مال ایرانیان، بلکه

هیئت تحریریه محترم نشریه کارا

ترتیب داده که در روزنامه‌های اروپایی (لندن) و ترکیه درج شده است. لطفاً در رابطه با مسائل ملی و خلق‌ها به این مسائل دقت بیشتری انجام دهید و همان چیزهایی را ننویسید که به‌طور جدت‌دار در آسوشیتد پرس و یونایتد پرس... چاپ می‌شود. ما ترکمن‌های ایرانی و عراقی به عنوان خوانندگان نشریه‌کار از شما می‌خواهیم در شماره بعدی تشریح در مورد جنایات صدام علیه ترکمن‌های کرکوک، آلتشن کوپری، دوز خورماتی نابودی روستای قارا خنجر... توضیحاتی را ارائه دهید.

در خاتمه برای یکایک اعضای هیئت تحریریه در رساندن اخبار خلق‌های محروم جهان و اقلیت‌های ساکن ایران زمین آرزوی پیروزی می‌کنیم. دوستداران شما، گلی. امین

۱۷ آوریل ۱۹۹۱

... ما بنام ترکمن‌های آزاده متیم سوزد ضمن اظهار همدردی و محکوم نمودن جنایات رژیم جنایتکار صدام علیه خلق ستمدیده ترکمن و سایر خلق‌های عراق از تمامی رسانه‌های گروهی خواستار انعکاس دقیق اخبار مربوط به فاجعه کشتار خلق ترکمن در عراق می‌باشیم.

گروهی از ترکمن‌های سوئد ۲۳ آوریل ۱۹۹۱

در مواردی حتی با سلطنت طلبان برای رسیدن به هدفهای مرحله‌ای و مشخص اتحادیه‌های کوتاه مدت بکنیم چرا که اکنون ما را به بودن یا نبودن این یا آن نیرو در رسیدن به هدف می‌دهیم آیا نیستند نیروهای در اطراف حاکمیت که موافق انتخابات آزاد و مخالف استبداد مذهبی در ایران هستند ولی معتقد به در هم آمیزی دین و دولت هستند. خلاصه اگر شما خود را قیم مردم نمی‌دانید و ایده ال خود را به جای واقعیت نمی‌گذارید باید به شعار انتخابات آزاد معتقد باشید و این می‌تواند شعار استراتژیک مرحله فعلی باشد نه شعار پایان دادن به رژیم جمهوری اسلامی.

باتشکر سام از آلمان

مشترک است. و ما فاندائیان حق نداریم و نمی‌توانیم بشویم "مردد شورش ببرد! می‌خواهیم چکار؟" به علاوه فکر من اینست که با بلوغ و وضوح جنبش سیاسی در ایران و با افزایش نقش واقعی نیروهای آن در رویدادهای کشور و منطقه بیش از امروز قابل درک می‌بود.

۶ - در مورد نامه ۷۵ در صداز رفتاری اجلاس موستر، منتشره در نشریه کار شماره ۱۱ نیز یک تذکر دارم: عیب بزرگی است که انسان برای بیان نیات به تحریف در کلام، از جمله از راه تقطع چین کاری در جملات و یا گیومه گذاری‌های خود سرانه متوسل شود.

این بسیار خوبست که در سازمان مابین آزاد است. اما حرمت این آزادی بدست خود این قلم بدستان است. کاری نکنیم که روحیه تردید در پاسداری از این آزادی را تقویت کنیم. این تذکر را بیشتر از آن جهت آوردم که وقتی مرکزی سازمان به حق تحریف در نامه را به کیهان هوایی نسبت می‌دهد، این یعنی اینکه از این کارها را ما نمی‌کنیم شما هم نکنید، تقلید، رتبه اجتهاد را می‌شکنند.

باسلام و احترام - فرخ نگهدار ۷ ماهه ۱۹۹۱

خلق ترکمن را بشدت پیش می‌برد. پس از جنایات اخیر صدام در این مناطق تمامی خبرگزاری‌های جهان آوارگان و قتل‌عام‌شدگان را تنها کرده‌ایم اعلام می‌کنند. گویا گلوله‌های صدام تنها سینه کرده‌ارامی شکافند و خانه‌های آنها را ویران می‌کنند گویا این مهاجران ترکمن نیستند. باز رسانه‌های گروهی جمجوری اسلامی شکرش باقی است که از آنها به عنوان معارضین و مهاو دین... پناهندگان عراقی (به‌طور کل) نام می‌برد.

دوستان! شما دیگر چرا؟ اگر از وضعیت ترکمن‌های عراق اطلاعاتی ندارید. لطفاً با گروه کار خلق‌ها تماس بگیرید. اعلامیه‌هایی در این رابطه ارسال شده است (واحد سوئد). رهبر حزب ملی ترکمنستان عراق دکتر مظفر آرزولان مصاحبه‌های مطبوعاتی زیادی

رژیم جنایتکار بعث عراق به منظور نسل کشی مردم شمال این کشور منجمده ترکمن‌های کرکوک و حومه از ده‌ها فروند هواپیما و هلیکوپتر استفاده می‌کند.

طی روزهای اخیر شهر "قارا انجیر" بارها توسط جنگنده بمب افکن‌های سوخو و هلیکوپترها گلوله باران شد. قتل‌عام اهالی کرد و ترکمن همچنان ادامه دارد.

"کار بیانگر خواست‌ها و نیازهای اعضای سازمان هست" هیئت تحریریه محترم نشریه کار باسلام و درودهای رنیکانه! انتشار مجدد نشریه کار با محتوایی بسیار خوب و اجتماعی مایه خرسندی ما ترکمن‌های هوادار و دوستدار سازمان محبوبمان گردید. امید داریم که در راه رسیدن به آرمان‌های خلقمان که همانا عدالت اجتماعی است لحظه‌ای درنگ نکنیم و صفحات کار، مشحون از انکار انقلابی و با الهام از شعر "افراشته" شاعر عزیز باشد.

و اما اعتراضی به شما دوستان از طرف ترکمن‌های ایرانی و عراقی متیم محله ما: "در کرکوک و حومه آن بیشتر از ۲/۵ میلیون ترکمن زندگی می‌کنند. رژیم عراق تاکنون از انکشاف آمار حقیقی ترکمن‌ها خودداری کرده است. آسمیلاسیون

و اما اعتراضی به شما دوستان از طرف ترکمن‌های ایرانی و عراقی متیم محله ما: "در کرکوک و حومه آن بیشتر از ۲/۵ میلیون ترکمن زندگی می‌کنند. رژیم عراق تاکنون از انکشاف آمار حقیقی ترکمن‌ها خودداری کرده است. آسمیلاسیون

قتل عام ترکمن‌های "قارا انجیر" توسط رژیم بعث عراق

انتخابات آزاد، نه چیز دیگر

باسلام ... در شعار پایان دادن به حاکمیت رژیم جمهوری اسلامی و برخورد به سلطنت طلبان از هم اکنون دلخواه راه‌های واقعیت می‌گذارید آیا اگر در انتخابات که شما هم به آن معتقد هستید مردم سلطنت طلبان را انتخاب کنند آیا باز هم بر آن گردن می‌نهد؟ ما می‌دانیم که در شرایط فعلی در ایران و با وجود مقامیسه شاه و جمهوری اسلامی تقریباً اکثریت زیادی از مردم به رضایطولی امیدوار هستند چرا ما نمی‌خواهیم و نمی‌توانیم دمکرات باشیم و از دمکراسی چه می‌فهمیم آیا فقط هر که مثل دور محدود ما فکر می‌کند دمکرات است چنانچه گوئیم

اعتبار و حیثیت آنان را نیز مورد تعدی قرار می‌دهد. و نه تنها ایرانیان، بلکه دیگران را نیز. چنان‌که احمالی هافلان نبوده است و نباید آنها را با واژه‌هایی بابار مثبت رنگ آمیزی کرد. ۴ - شکاف میان شمال و جنوب پس همی، باور نکردنی و بسیار دردناک است. جهان همیقا ناهادلانه است. اما رویارویی میان این دو، شکاف را با زخم صمیق تر و تحمل مصائب را برای بشریت معاصر طولانی‌تر می‌کند. یگانه راه همکاری است میان آن دو. جستجوی جنوب بسیار نیکوست. اما نه برای ضربه زدن به شمال، بلکه برای همکاری با آن و از موضعی به عدالت و انصاف بر چه مقرون تر. مقایسه کنید شتاب رشد متوسط کشورهای به اصطلاح "ضدامپریالیستی" را با شتاب رشد متوسط کشورهای با اصطلاح "وابسته" را در دو سه دهه اخیر. ۵ - در نامه‌ها بسیار خوانده‌ام که توصیه کرده بودند بجا بود به جای بوش به دکوئه یار می‌نوشتی. مخالف نامه به او نیست. تا به حال هم چند مورد نوشته‌ام. اما راست ایست که خود ایشان هم در آخرین تحلیل برای حل و فصل مسایل به سران دولت‌ها مراجعه می‌کند. این منطق برای من نه

قابل قبول است و نه قابل درک که اصل مراجعه مستقیم را رد کنیم و بگوئیم غیر مستقیم باشد. ما اگر آقای دکوئه یار را پیش می‌کشیم در اصل برای مذاکره و یافتن راه حل سیاسی مسائل است. نه چیز دیگر. وقتی آقای بوش طرف اصلی جنگ است این خود فریبی است که روی سخن با دیگری باشد.

منطق و خرد و منافع کشور ما ایجاب می‌کند که جم با عدم، جم با بوش و هم بادیگران رابطه برقرار شود. جنبش ما و کشور ما از بایکوت و امتناع بیشتر زیان خواهد دید یا از مناسبات و مذاکره؟ این که در دنیای ما هنوز در بسیاری از موارد عامل زور. عمل می‌کند امتناع و بایکوت و ماجراجویی متقابل را توجیه نمی‌کند. این کارها کاربرد حاصل زور را تشدید و زیان متقابل را افزایش می‌دهد. اگر ما نفع و پیشرفت متقابل و نیز کاهش کاربرد زور را طلب می‌کنیم باید خواهان بسط مناسبات باشیم. آنهم نه فقط با شوروی‌ها یا جهان سوم‌ها. بلکه با همه کشورهای، بخصوص با آنها که صنعت مدرن دارند از جمله آمریکا. باید پذیریم که جهانیان - حتی در وضع موجود - منافع مشترک نیز دارند که حفاظت آن وظیفه‌ای

شارون: باز هم شهرک بسازید!

● دولت آمریکا برنامه ملاقات شارون با همتهای آمریکایی اش را لغو کرد!
 ● شارون: ادامه ساختن شهرکها برای ما از کمکهای آمریکا مهمتر است!
 ● الکساندر بسمرتینخ: شرایط کنونی یک فرصت بی مانند برای آغاز حل بحران است.
 ● یهودی منوهین: سرکوب ملت عرب در شان ملت یهود نیست!

روز یکشنبه ۱۵ شهریور آریل شارون وزیر مسکن اسرائیل از شهروندان این کشور خواست به قیمت از دست دادن کمکهای چند میلیون دلاری آمریکا به بیودیان مهاجر از شوروی به اسرائیل نیز که شده، به شهرک سازی در مناطق اشغالی ادامه دهند. شارون تأیید کرد که قصد دارد به عملیات شهرک سازی در حومه شهر الخلیل واقع در کرانه غربی رود اردن ادامه دهد. شارون که در بازگشت از آمریکا مورد استقبال صدها تن از هوادارانش قرار گرفت، در یک کنفرانس مطبوعاتی گفت ادامه ساختن شهرکها از کمکهای آمریکا مهمتر است. وی در جریان دیدار از آمریکا خواستار اسکان سازمان یافته یهودیان در مناطق اشغالی شده منکر حق فلسطینیها در تشکیل دولت مستقل گردید. بدنبال این اظهارات شارون، دولت آمریکا برنامه ملاقات شارون با همتهای آمریکایی اش را لغو کرد.

بنگلادش: اجساد کودکان بر درختها

* تعداد اجساد به حدیست که گورکنان در اعتراض به کار زیاد و دستمزدم کم اعتصاب کرده اند!

* شمار کشته شدگان در جزیره ساندویپ ۲۰ تا ۵۰ هزار برآورد می شود

* ۶۰ درصد قربانیان فاجعه اخیر را کودکان تشکیل می دهند.

پس از گرد باد و سیل وحشتناک بنگلادش، طبق تخمین صلیب سرخ و هلال احمر زندگی چهار میلیون نفر در منطقه فاجعه در معرض خطر بیماریهای واگیر، گرسنگی

این مادر و فرزندانش باید تا رسیدن محموله بعدی با یک قرص نان سر کنند

* پروادا نسبت به خطر به قدرت رسیدن یک "دیکتاتوری واقعی" هشدار داد

* پارلمان شوروی از پیشنهاد گورباچف برای خلع سلاح همه شبه نظامیان استقبال نمود.

* گورباچف: قره باغ باید خود مختاری خود را بازیابد!

* رهبری ارمنستان تصمیم دارد فرماندهی درباره جدایی ارمنستان از اتحاد شوروی برگزار کند.

* دولت ارمنستان اموال حزب کمونیست را مصادره کرد

پایان اعتصاب معدنچیان سیبری

* انتقال مالکیت معادن از دولت شوروی به جمهوری روسیه یکی از خواستهای اصلی اعتصاب دو ماهه معدنچیان بود.

در منطقه مرزی آذربایجان و ارمنستان، شبه نظامیان ارمنی گشت میدهند.

مرگ اسرار آمیز یک رهبر سندیکیایی کره جنوبی

روز دوشنبه ۱۶ اردیبهشت یک رهبر سندیکیایی کره جنوبی بنام پارک چانگ سو به طرزی اسرار آمیز در زندان درگذشت. گزارش رسمی این است که وی خودکشی کرده است.

بدنبال انتقال جنازه پارک چانگ سو به بیمارستان، پلیس کره جنوبی به زور وارد سردخانه بیمارستانی شد که جنازه در آن نگهداری می شد. پلیس ظاهراً می خواست برای "کالبدشکافی" جنازه را با خود ببرد. پارک چانگ سو گویا در اعتراض به قتل یک دانشجوی مخالف توسط پلیس، خود را از پنجره بیمارستان زندان به پایین پرتاب کرد. برخی همکاران پارک می گویند پلیس وی را به علت فعالیت سندیکیایی اش به قتل رسانده و از این رو کوشیده است با ریودن جنازه، آثار جنایت را محو کند. یک سخنگوی سندیکیا گفت پارک دلیلی برای خودکشی نداشت.

افراد پلیس که تعدادشان به هزار تن می رسید دوبار کوشیدند تا جنازه را از پنجره بیمارستان زندان به پایین پرتاب کرد. برخی همکاران پارک می گویند پلیس وی را به علت فعالیت سندیکیایی اش به قتل رسانده و از این رو کوشیده است با ریودن جنازه، آثار جنایت را محو کند. یک سخنگوی سندیکیا گفت پارک دلیلی برای خودکشی نداشت.

افراد پلیس که تعدادشان به هزار تن می رسید دوبار کوشیدند تا جنازه را از پنجره بیمارستان زندان به پایین پرتاب کرد.

صنایع کلیدی منطقه کوزباس تحت نظارت جمهوری روسیه قرار گیرند و از استقلال کامل اقتصادی برخوردار شوند. این معادن اختیار خواهند داشت در چارچوب توانین موجود، شکل مالکیت خود را انتخاب کنند. دولت روسیه تنها در اداره این موسسات، وظایف هماهنگی را برعهده خواهد گرفت. مقامات محلی دولتی در آینده حق دخالت در امور اقتصادی این صنایع را نخواهند داشت. همچنین معادن مزبور در آینده خواهند توانست درباره مصرف درآمدهای ارزی خود راسا تصمیم بگیرند. موافقت نامه، شامل ایجاد یک "بازار محلی زغال سنگ" نیز هست.

به دنبال انتقال مالکیت معادن زغال سنگ منطقه کوزباس سیبری از دولت اتحاد شوروی به جمهوری روسیه، معدنچیان اعتصابی تصمیم به پایان دادن به اعتصاب خود گرفتند این تصمیم پس از مطالعه قرارداد مربوطه میان دولت مرکزی و جمهوری روسیه توسط نمایندگان کارگران اتخاذ شد. موافقت نامه مزبور روز دوشنبه ۱۶ اردیبهشت توسط معاونین نخست وزیران اتحاد شوروی و جمهوری روسیه در مسکو به امضا رسید. انتقال مالکیت معادن از دولت شوروی به جمهوری روسیه یکی از خواستهای اصلی اعتصاب دو ماهه معدنچیان بود. موافقت نامه یاد شده، پیش بینی می کند که صنایع زغال سنگ و سایر

فرات از سوی عراق پیشنهاد کرده اما به میزان این پرداختها اشاره ای نکرده است. حجم ادعای فرات کویت ۴۵ میلیارد دلار تخمین زده می شود. علاوه بر کویت، عربستان سعودی نیز خواهان گرفتن فرات از عراق بابت مخارج مقابله با آلودگی نفتی در خلیج فارس است. اسرائیل نیز می خواهد فرات ویرانیهای ناشی از اصابت موشکهای اسکاد عراقی را بگیرد. به گفته ریچارد چنی وزیر دفاع آمریکا حضور نظامی این کشور در جنوب عراق روز ۱۹ اردیبهشت پایان می یابد. نیروهای آمریکایی مستقر در منطقه حائل، روز ۱۷ اردیبهشت خروج از این منطقه را آغاز کردند. این نیروها به عربستان انتقال می یابند. حدود پنج هزار نفر از افراد یک لشکر تانک آمریکا در کویت باقی خواهند ماند. کنترل منطقه حائل در جنوب عراق برعهده سازمان ملل متحد قرار میگیرد.

گسترش شکنجه در کویت

به گزارش روزنامه انگلیسی "ایندپندنت"، هلیرقم اعتراضات بین المللی، شکنجه و پیگرد فلسطینیها و سایر شهروندان خارجی مقیم کویت رویه گسترش است. ایندپندنت روز ۱۶ اردیبهشت به نقل از دیپلماتهای خارجی مقیم کویت و کارکنان سازمانهای امداد بین المللی فعال در این کشور نوشت اخیراً موارد نقض حقوق بشر توسط نظامیان و گروههای کاجش در چند هفته پیش، به طور محسوس افزوده شده است. روزنامه مزبور به نقل از یک دیپلمات غربی می نویسد اینک گزارشها درباره موارد نقض حقوق بشر بسیار بیش از گذشته است. چند بازداشتگاه که چندی پیش بسته شده بود، دوباره مورد استفاده قرار می گیرد. یک جوان فلسطینی به روزنامه

بقیه در صفحه ۷

برای اشتراک نشریه "کار" در خارج از کشور فرم زیر را پر کرده و همراه با معادل بهای اشتراک، تمپرستی و یار سید بانکی پرداخت بهای اشتراک به آدرس نشریه ارسال نمایید.

دیگر نقاط	اروپا	سه ماهه	۳۲ مارک	۳۹ مارک
بهای اشتراک نشریه "کار"	شش ماهه	۶۲ مارک	۷۶ مارک	
	یک ساله	۱۲۰ مارک	۱۵۰ مارک	

آدرس کامل (لطفاً خوانا بنویسید):

<p>KAR Vol.3 No. 6 Wed. 15 MAI 1991</p>	<p>ارگان مرکزی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت)</p>
<p>حساب بانکی: M.ABD NR-35263011 کدبانک: 37050198 Stadtsparkasse Köln GERMANY</p>	<p>آدرس: Address: RUZBEH POSTFACH 1810 5100 AACHEN GERMANY</p>

بقیه در صفحه ۸